

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, SZERDA 1925 július 22.

194. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délután
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-53. : Szerkesztőség 5-19

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

Börtönből a király elé

Ne Amerikáról mondják tovább, hogy a végtelen lehetőségek hazája. Amit a belpolitika eseményei most mutatnak, az a végtelen lehetőségek hazájává teszi az SHS királyságot is. Az ország népének az a meggyőződése s tiszta örömet érez afelett, hogy a végtelen lehetőségek valóra válnak. Pacifikálja azt a belső harcot, mely hét éven át foglalt le a maga számára minden energiát, időt, lendületet s az országépítés nagy munkáját s a nyugodtabb, békésebb és termékenyebb jövőt készíti elő.

Abban a beszédben, amellyel Radics István a vasárnapi gyűlésen felszólalt a multat s megjelölte a jövő útjait, tanúságot adott a horvát parasztpárt vezéré arról, hogy hozzájárult a történelmi feladatokhoz. Radics a politikai impresszionizmus atyamestere volt. Egész életét ködös célok, delibábok felett lebegő utak szolgálatába állította. Vannak nagy művészek, akik életük derekán szakítottak azzal a művészeti iránnyal, amelyen addig haladtak s amelynek talán megalapítói is voltak. A vasárnapi beszéd arra mutat, hogy az impresszionista Radics a realizmus hívei közé szegődött vissza. Amit vasárnap mondott a két nép viszonyáról, a multak tanulságairól s a jövő ködös feladatairól s azokról az erőkről, melyek a megértés és béke jegyében összeterelték az egy hazában farkasszemet néző két népet, az inkarnációja volt a providenciális államférfiúi bölcseségnek. Radics a megegyezéssel a tagadás partjáról áttevezett az alkotás révébe. S a legközelebbi jövő feladatait olyan magasságról tekintette át, ahová nem is lehet fölvenni fondorlatos terveket s rejtett töröket. Radics a történelmi szükségszerűség perspektívájába helyezte a történelem elvégzését s az emberi hatalmak akaratát.

Az olvasó ne az események mérlegelőjét tartsa következetlennek, ha rövid időn belül ennyire elmentéses képet rajzol Radics Istvánról. Nem az író, maguk az események következetlenek. Ki gondolta volna, hogy a bolsevista agitáció miatt az államvédelmi törvény hatálya alá helyezett parasztpárt vezéré, a paraszternacionáléval szövetséget kötő, mandátumától megfosztott Radics István megjelenhetett a kontinens legalkotmányosabb uralkodója előtt? De megtörténhetik minden, ha az ország érdekében történik. Az ország népének az az érzése, hogy nemzeti ünneppé kellene avatni azt a napot, amelyen Radics István megjelenhetett az uralkodó előtt, mert ez az audienca bokréta-ünnepe a nemzeti egyesülésnek. Ahhoz az erőhöz s

ahhoz a belátáshoz, ami Radicsot a nemzeti megegyezéshez vezette, most hozzájárul az érzés őszintesége is. Az erő, a belátás s az érzések őszintesége nyujtanak biztositékot arra, hogy Radics új politikáját valóban a történelmi szükségesség változatlan tényezői jelölik ki s hogy nem a kiszabdult rob ment halálkodni a per-törli királyhoz, hanem a horvát nép politikai inkarnációja hajolt meg az alkotmányos uralkodó előtt.

Ha Radics István kiállítását rendezne beszédeiből, a retrospektív tárlat képeiben visszatükröződnék minden lényeges esemény, minden igézetes jelenség, ami az európai politikai közvélemény érdeklődését ideig-óráig foglalkoztatta. Radics impresszionizmusának legfőbb oka a célok és eszközök végiggondolásának hiánya volt. Kivételes tehetségét, hatalmas szervező erejét, páratlan

agitatori képességeit ellenség és hívő egyformán elismerte. De tudta róla mindenki azt is, hogy fantom-céljait színes papírsarkányra köti s nem vasmacskazza le a tények és adottságok talajába. Angliának, Oroszországnak, a francia-német viszonyoknak — hogy ne menjünk bizonyító példáért messzebb — minden változása, politikai átszíneződése sokkal nagyobb hatással voltak rá, mint a zagrebi lehetőségek, a beogradi tények s a jugoszláviai valóság. A vasárnapi beszéd s a bledi nyilatkozat azt a reményt keltik, hogy nem a börtönből, hanem a megfejthetetlen problémák terhéből való szabadulásvágya gyorsította benne a politikai célok és eszközök revízióját s az lesz a legnagyobb meglepetés, amit Radics még tarsolyában tartogat, hogy — több meglepetést már nem fog okozni.

Elhangzott a kormánydeklaráció

„Egy tető alá került a nemzet két része“ — Emberséget, igazságot, törvényegységesítést és polgári jogegyenlőséget ígér az új kormány — A deklaráció hangsúlyozza a hadseregfejlesztés szükségét

A Zajednica gunyos megjegyzésekkel kísért a deklaráció felolvasását

A parlament ülése előtt, kedden délután a radikális és demokrata klubok ülést tartottak. A radikális-párt ülésén felolvasták a kormánydeklarációját, amelyet a klub tudomásul vett és megállapodtak abban, hogy kik vesznek részt a deklaráció feletti parlamenti vitában. Ugyanerről tanácskoztak a demokrata pártban is. A vitában a párt szóno-ka, mint már jeleztük, Davidovics Ljuba lesz, aki a parlament csütörtöki ülésén fogja beszédét elmondani a kormány politikájáról.

Ezzel egyidőben a pártvezérek kollégiuma is tanácskozást tartott. Triunovics Márkó házelnök elnökletével. Arról tárgyaltak, hogy a parlament a költségvetési tizenkettőket, vagy pedig a kormánydeklarációját vegye-e előbb tárgyalás alá. Hosszabb vita után abban egyeztek meg, hogy először a kormánynyilatkozat feletti vitával végeznek és csak azután térnek rá a tizenkettőket tárgyalására. Az ellenzék garanciákat adott, hogy a vitát nem fogja elnyújtani és július 31-ikéig a költségvetési tizenkettőket is megszavazza a parlament.

Az előzetes tanácskozások miatt a parlament ülése csak félhatkor kezdődött.

Ezen az ülésen, az új politikai pártcsoporthoz tartozóknak megfelelően a képviselők is helyet cserélnek a parlamentben. A Radics-párt a szélső baloldaltól a jobbkozépre került. miután a szélsőjobboldalt a radikálisok foglalták el. A Radics-párttól

balra helyezkedtek el az ellenzéki pártok, a szélsőbalra a földművespárt és a Zajednica került. Feltűnést keltett, hogy négy Radics-párti képviselő és pedig Jagatics, dr. Bucs, Trojanovics és Urojics a többiekkel elkülönítve, szintén az ellenzéki padosorokba ültek. Hir szerint ezek kijelentették, hogy a kormánydeklarációja ellen fognak szavazni és ennek folytán vagy kilépnek a Radics-pártból, vagy pedig ki fogják őket onnan zárni. Az ülés alatt Kovacevics Dragutin, a Radics-párt alelnöke hosszas beszélgetést folytatott Urojicsal. Általános az a vélemény, hogy arra akarta rábírní Urojicsot és általa három társát is, hogy a pártfegyelmet tartsák be.

A parlament ülésének megnyitása után gyorsan végeznek a formalitásokkal és az előző ülés jegyzőkönyvének felolvasásával, majd pedig felolvassák a királyi ukázokat a régi kormány felmentéséről és az új kormány kinevezéséről, valamint Pasics miniszterelnök kísérelését, amelyben a parlamentnek bejelenti a kormányváltást. Az egyes miniszterek nevének felolvasásánál az ellenzék, különösen a Zajednica tagjai, gunyos megjegyzéseket tesznek.

Ezután az elnök Gyuricsics Márkó igazságügyminiszter és miniszterelnök-helyettesnek adja meg a szót, aki általános figyelem mellett olvassa fel a kormánydeklarációt. A felolvasás közben az ellenzék, különösen a Zajednica tagjai közbeszólásokkal ad kifejezést elégedet-

lenségének, Triunovics Márkó elnök azonban erélyesen rendet teremt és figyelmezteti az ellenzékot, hogy a kormányprogramról a vita során elmondhatják véleményüket a képviselők.

A kormány deklarációja

— Népkepviselel Urak! — olvassa a miniszterelnök-helyettes. — A királyi kormány, amely Pasics P. Nikola elnöke alatt alakult meg, első kötelességének tartja, hogy a parlamentnek bemutatkozzék és megismertesse munkaprogramjával. Ennek a kormánynak összeállítása a két leg-erősebb parlamenti csoport, a nemzeti radikális-párt és a horvát parasztpárt közt létrejött megegyezés eredménye, amely két párt a nép többségét képviseli. E megegyezés megkötése alkalmával megállapítást nyert, hogy mindkét párt teljesen megegyeznek az állam alapjait illetően, amit a horvát parasztpárt vezetőségének a parlamentben március 27-ikén tett nyilatkozata és ennek a pártnak további működése is tanúsít. Az ilyen módon megalkult kormány egy-egy az állam berendezése körüli munka tekintetében. Ugyanigy egy véleményen van a kormány amaz elhatározás tekintetében is, hogy minden erejét latba veti a nemzet gazdasági erejének megszervezésére és kihasználására, valamint az ország természeti kincseinek kiaknázására, hogy a nép számára biztosítsa azt a szép és boldog jövőt, amit az munkaszere-teténél és békeszerető hajlandóságánál fogva kétségtelenül megérdemel.

Hogy pedig az állam védelme biztosítva legyen, a kormány azt tartja, hogy semmi áldozatot sem szabad sajnálni a hadsereg szükségeteire mindaddig, amíg a világon a fegyveres erő lesz egyik garanciája az államok külső biztonságának.

Ebből a célból a kormány törekedni fog az alkotmány integrális végrehajtására, valamint az alkotmányon alapuló új törvények megalkotására, amelyek a nemzeti és állami élet minden területén garantálják a szerbek, horvátok és szlovének teljes egyenjogúságát. Az alkotmány illetően végrehajtásának gyorsan kell lefolynia a S. H. S. királyság egész területén minden kivétel nélkül ugy, ahogyan azt az alkotmány egységes és osztatlan királyságunk számára előírja.

Népkepviselel Urak! A királyi kormány feladataul tüzi ki, hogy nagy és észszerű takarékossgot vezessen be, hogy végrehajtsa a törvények egységesítését, hogy megvédje az állam minden polgárának polgári és politikai jogait és hogy a hatóságok minden képviselője emberségesen és igazságosan járjon el. A kormány minden szükséges intézkedést meg fog tenni, hogy komoly ellenőrzést gyakoroljon az összes állami alkalmazottak felett.

A parlament által elvégzendő feladatok közül a kormány kötelességének tartja, hogy külön javaslatot terjesszen be a költségvetési tizenkettőkről, a sajtóról, az állam-ügyességekről, a bíróságok szerve-

zeléről, a bíróságokról, a rokkantakról és az elemi oktatásról.

A parlament jövő munkája tekintetében a kormány elő fogja készíteni és a parlament elé fogja terjeszteni a következő törvényjavaslatokat: törvényjavaslat a községekről, amivel az egész királyságban egységsíten fogja a községi törvényeket. Törvényjavaslat a tisztviselői törvény módosításáról, amely lehetővé fogja tenni az állami tisztviselők számának szükségszerű csökkentését, másrészt a szolgálatban maradó állami alkalmazottak illetményeinek felemelését, valamint azokat, akik most nincsenek szolgálatban, de szükség van állami szolgálatukra. Törvényjavaslat az adók egységsítéséről, az agrárreformról, a vízterők kihasználásának koncessziójáról, a vízi törvények egységsítéséről és az ármentesítő törvények egységsítéséről, a mocsaras területek kiszáritása céljából. Törvényjavaslat az ipari hitelekéről, amely már a parlament előtt fekszik, szintén minél előbb döntést alá kerül. Mindezek mellett a kormány törekedni fog a tengerészet, a hajózás és a halászat fejlesztésére. Főbb vonalaiban, tisztelt képviselő urak, ez a jelenlegi munkaprogramja a kormánynak.

Az ország külpolitikáit a kormány teljesen az eddigi szellemben fogja vezetni, egyetértésben minden olyan szövetséges és barátságos hatalommal, akik bennünket segítettek ennek az államnak megteremtésében. A kormány barátságos szerződések kötésével lehetőség szerint meg akarja szilárdítani ezeket a köteleket. Törekedni fog arra, hogy a többi államokkal is lépésről-lépésre minél jobban rendezze viszonyát. Az államunk, hogy együttműködésével oldjuk meg azokat a nehézségeket, amelyek a legutóbbi horvát háború után valamennyi európai államban felmerültek.

A nemzeti felszabadulásnak és erővesülésnek nagy művét Isten segédelmével, nagy és hatalmas szövetségeseink támogatásával, valamint népünk legendás vitézségével és óriási vértanúsággal befejeztük. Ezek az áldozatok és szenvedéseink megadják a jogot nemzetünknek arra, hogy történelmének hosszú, nyugodt és békés periódusába lépjen most be. Sohasem volt jobb kilátásunk arra, hogy ilyen életer biztosítsunk, mert hiszen a horvát parasztpárt vezéreinek parlamenti deklarációja után, amelyet a szerzett tapasztalatok diktáltak, elmondható, hogy az egy nemzet két része, amelyek sok évszázadon keresztül idegen uralom alatt el voltak egymástól szakítva, most nemcsak külső körülmények következtében, hanem meggyőződésük által vezéreltetve egy tető alá kerültek, amelyet együttes jogaik érdekében együttesen is fogják megvédeni ellenségeitől. Azonkívül két ilyen nagy és erős parlamenti csoport egyezménye által megalakult kormány teljesen biztosítja a nemzetgyűlés gyors és sikeres munkáját, aminek, reméljük, a legközelebbi időn belül látható eredményei is lesznek és ami jótékony hatását éreztetni fogja az egész állami életben. Az általános állami és nemzeti szükségletek tekintetében ilyen nézetekkel lép a királyi kormány a parlament elé és reméli, hogy bizalomra és támogatásra talál majd a nemzetgyűlésben.

A nemzetgyűlés megszavazta a hadi kártalanítási törvény módosítását

A deklaráció felolvasása után a nemzetgyűlés áttér a napirendre, amelyen első sorban a hadikártalanításról szóló törvény módosításáról szóló javaslat szerepel. A többségi jelentés felolvasása után Nikolics Milán (demokrata) szól hozzá a ja-

vaslathoz, amelyet kritika alá vett, de végül kijelenti, hogy pártja nevében hozzájárul a javasolt módosításokhoz, mert azok a közjót szolgálják. Az elnök ezután elrendeli a szavazást, amelynek eredménye az, hogy a javaslatot 201 szavazattal 2 ellen a nemzetgyűlés elfogadja. Csak a montenegrói federalisták szavaztak a javaslat ellen, mert Montenegró nem kap a hadikártalanításból.

A Pantheon-javaslat

A nemzetgyűlés ezután megkezdi a nemzeti érdemek elismeréséről (Pantheon) szóló javaslat tárgyalását. A többségi jelentést Laloševics József dr., a kisebbségi jelentést Zsebót szlovén néppárti terjeszti elő.

Az elnök a jelentések felolvasása után az ülést berekeszti és a legközelebbi ülést szerda délelőtt kilenc órára tűzi ki. A szerdai ülés napirendje: vita a kormánydeklarációról.

A pénzügyi bizottság ülése

Radonics Jován dr., a pénzügyi bizottság elnöke szerda délutánra ülésre hívta össze a bizottságot. Az

üléssel befejezik a lelkészek drágasági pótlékairól szóló törvényjavaslat vitáit.

Pribicevicsék lemondanak parlamenti tisztségeikről

Kedden délelőtt Pribicevics Szvetozár elnöklete alatt ülést tartott a független demokrata-párt is. Az üléssel a politikai helyzettel foglalkoztak és elhatározták, hogy tekintettel a megváltozott politikai helyzetre, a párt tagjai lemondanak a parlamentben viselt tisztségeikről.

A határozat értelmében dr. Palacsék a parlament másodelnöki tisztségétől, dr. Popovics Szvetisláv a pénzügyi bizottság alelnöki, dr. Demetrovics Juraj a törvényhozó bizottság alelnöki és Budiszavlyevics Szeretén a mentelmi bizottság alelnöki tisztségétől válna meg.

Elhatározták még, hogy a pártvezérek kollégiumának délutáni ülésén a pártot Grizogono, a párt alelnöke képviseli, aki javasolni fogja, hogy a kormánydeklarációt a tizenkettőre vonatkozó kormányjavaslattal együtt tárgyalják.

Anyja és fia

Hat hónapra ítélték a szubotikai főispán tolvaját

Főtárgyalások a szubotikai törvényszéken

Két érdekes bűnpörben ítélték kedden a szubotikai törvényszéken Pavlovics István törvényszéki elnök büntető tanácsa:

Fiu az anya ellen

Ez év április 19-én, vasárnap özvegy Ivanics Istvánné, Zöldi Ceciliát megtámadta a fia, Kálmán, letépette és kést fogott rá. A vád szerint a fiu rátérdelt anyjára és a kezében tartott késsel meg akarta ölni. A házbeliak közbeléptek és véget vetettek a verekedésnek. Az április hó 20-ika óta vizsgálati fogásban levő huszonhárom éves Ivanics Kálmánt szándékos emberölés kísérletével vádolja az ügyészség.

A vádlott a bűnösség kérdésére nemmel felel. Hosszasan beszél családi viszonyairól. Azt mondja, hogy anyjával mindig békésen élt, de aztán odajött hozzájuk lakni Gáló István, aki akkor rendőr volt és ettől az időtől kezdve rosszra fordult a viszony közte és anyja között.

— Mióta Gáló a házban lakott, — mondja a vádlott — engem el akartak üzni. Januárban a vádlott elvesztette állását, ami még türethetlenebbé tette otthon a helyzetét. Az anyja kijelentette, hogy nem ad neki kosztot. Akkor csak hálai járt haza. A kritikus napon délután ment haza és összeszóalkozott anyjával, amiatt, mert a ruhái nem voltak elrakva. Egy fiókot kért az anyjától a ruhái részére, de nem kapott. Ebből előbb szóváltás, majd tettlegesség keletkezett. Amikor mind a ketten — ő és az anyja — a földön heverték, kiugrott a szobából a konyhába, ahol a verekedés folyt, Gáló István és megütötte őt. Erre fölkel a földről és hátra lépett. Gáló botot vett a kezébe, ütni akart, akkor kivette nadrágzsebéből a kését, felnyitotta, de nem szurt. Amit tett, önvédelemből tette. Kijelenti, hogy nem térdelt az anyjára és soha sem fenyegette meg, hogy megöli.

Ezzel véget ért a vádlott kihallgatása és mint első tanu a vádlott anyja, Ivanics Istvánné lép a bíróság elé. Az elnök figyelmeztetésére, hogy — miután fia ül a vádlottak padján — nem köteles vallani. Kijelenti, hogy vallani akar.

— Engem gyilkolással fenyegetett, — mondja. — Nekem jött, mert nem adtam neki enni. Nekem van még három családom, a kereset kevés. Egy huszonhárom éves fiatalember keressen maga.

— Akkor vasárnap belém kötött. Agyon akart ütni, mert a ruhát nem rakhatta el a fiókba. Csúnyán rámkialtott, aztán úgy megökött, hogy eles-tem. Mikor felkeltem, megragadta az

egyik kezével a nyakamat, aztán mind a ketten elesünk. Ő fogta a nyakamat, én segítségért kiáltottam, erre bejöttek a konyhába Domonkos Juliska és Molnár Ernő. A fiam megint nekem fordult és rám térdelt. Erre Gáló István kiugrott a szobából és két pontot adott a fiamnak. Akkor fölkeltem. A bicska ott volt a fiam kezében. Gyilkolni akart, többször mondta, hogy meg fog gyilkolni.

Ezután izgalmas szembesítés következett anyja és fia között. A fiu hevesen tagadta, hogy úgy történt az eset, ahogy az anyja előadja. A bíróság megeskette a tanut.

Ezután Gáló Istvánt hallgatták ki. Elmondja, hogy amikor ő közbelépett, a bicska ott volt a vádlott kezében, de nem volt kinyitva.

Domonkos Julianna, aki szintén jelen volt az esemél, azt vallja, hogy a verekedés után a bicska a földönhevert és nem volt kinyitva. Ugy tudja, hogy a fiu békében élt az édesanyjával.

Több tanu lényegtelen vallomása után véget ért a bizonyítási eljárás.

Vasizsevics Ljuba dr. ügyész fentartja a vádat. Vucics Milán dr. védő fölmentést kér.

A bíróság rövid tanácskozás után fölmentő ítéletet hozott, mert nem látta beigazoltnak, hogy a vádlottnak szándéka lett volna az anyját megölni.

Detektív a vádlottak padján

Ez év május 1-én — mint ismeretes — a szubotikai városi főpénztár ablakából ellopták Gyorgyevics Dragoszláv főispáni fizetését és fizetési könyvecskéjét. A megeltett nyomozás során kiderült, hogy a kérdéses időpontban, amikor Jaramozovics városi főpénztáros a főispán fizetését a könyvecskével együtt oda tette a felek részére szolgáló asztalkára, más nem tartózkodott ott, mint Krisztoforovics István, a bejelentő hivatal egyik detektívje, aki a saját és két társa fizetését vette fel a pénztárnál. A lopás gyanúja így egyedül ő reá terelődött és a lopás utáni napon megtalálták a pénzt is, a könyvecskét is a bejelentő hivatalban egy állvány fiókjában, amely közvetlen Krisztoforovics íróasztalának háta mögött van. Ez a körülmény, valamint az, hogy a kérdéses időben a pénztárnál más nem tartózkodott, mint Krisztoforovics, nyilvánvalóvá tette, hogy csak ő követhette el a lopást.

Kedden tárgyalta a bíróság ezt a bűnyűvet. A vádlott tagadta, hogy ő lopta el a pénzt.

A vádlott után Marciács Ivánt, a fő-

ispáni hivatal irodafőnökét hallgatták ki. Elmondja, hogy ő ment a pénztárhoz fölvenni a főispán fizetését. Pár percig beszélt Merkovics ellenőrrel, amíg a pénztáros kiolvasta a járandó pénzt. Mire aztán befejezte az ellenőrrel beszélgetését és fel akarta venni a pénzt, legnagyobb meglepetésére sem a könyvecske, sem a pénz már nem volt ott. Az esetet rögtön jelentették a rendőrségnek. A kérdéses időben más nem volt a pénztárnál, csak Krisztoforovics.

Ezután Blázsics György, a városi titkos rendőrség főnöke tanuvallomásában ismerteti a nyomozás lefolytatását, majd Gubics Kálmán városi számvevőt hallgatták ki. Azt mondja, hogy a kérdéses időben más senki sem volt a pénztárnál, csak Krisztoforovics. Mánics Stefan írrok elmondja, hogy a lopás utáni napon több hivatalnoktársával kutatást végzett a hivatalban az eltűnt pénz után és ő találta meg a könyvecskét a pénzzel együtt egy fiókban, amely közvetlen Krisztoforovics detektív íróasztala mögött van.

A bizonyítási eljárás befejezése és a perbeszéd elhangzása után a bíróság meghozta ítéletét, mely szerint a vádlottat bűnösnek mondotta ki lopás bűntetteiben és ezért hat havi börtönrre ítélte.

Az ügyész és a védő felebbezett.

Főszámvevők

offenzívája Senta város ellen

A volt főszámvevők sorra perlik Sentát

Sentáról jelentik: Bobrik György volt sentai főszámvevő — mint megirtuk — pört indított Senta város ellen, mert a város nem akarta nyugdíj jogosultságát elismerni. A pört Bobrik megnyerte. A város azonban ezután sem fizetett, úgyhogy Bobrik végrehajtást vezetett Senta ellen.

Most a város másik volt főszámvevője, Helmberger György indít kártérítési pört Senta város ellen.

Helmberger György éveken át volt Senta város tisztviselője, főszámvevője és helyettes polgármestere. Semmi konkrét panasz nem merült fel ellene, mégis 1921 év január hó 4-én főkapitányi ítélet alapján az ítélet kihirdetése után egy órával átdobták a magyar határon. Szegeden még 3 évig a pénzügyigazgatóságban működött, 1924-ben pedig nyugalmába vonult.

Helmbergernek háza is volt Sentán, amelyet még 1913. évben kisajátított a város. Ezt azzal indokolta, hogy rakpart bővítésre, hidfeljáró építésre kell a Helmberger-féle telek, s hogy a ház helyére akariák felépíteni a polgári leányiskolát. Helmberger tiltakozott a kisajátítás ellen. Minthogy azonban közérdekű építkezésről volt szó, a bíróság helyt adott a város kérésének, s a házért 17.000 koronát ítélt meg. Ezt az összeget Helmberger meg is kapta. A házat akkora már le is bontották. A város jó üzletet csinált, mert a ház anyagáért többet kapott, mint amennyi a vételár volt. Ekkor a város kimondotta, hogy nem épít a megmaradt telkeken, hanem értékesíti. A megmaradt 340 négyszögöl telket két részre elosztva el is árvereztette 1919-ben. A két telket Kikircics Béla és Gráf Armin vette meg. Kikircics is elköltözött és ingatlanát Gráfnak adta el.

Az árverési feltételek között benne volt, hogy a vevők öt év alatt kötelesek a rakparton megfelelő házat építeni. Az öt év lejárt, a telek azonban még mindig üres. A város tartozott volna a kisajátítást szenvedő főszámvevőknek a kisajátított, de építkezésre igénybe nem vett ingatlant a törvény értelmében a kisajátítási ár megfelelő hányadért felajánlani. A város ezt is elmulasztotta, ezért Helmberger György, aki a napokban megjelent Sentán, kártérítési pört indít a város ellen és követeli a telek visszaadását, vagy pedig, ha ezzel súlyos károsodás érne a várost, méltányosságból pénzbeli egyezsége is hajlandó.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Kitiltott egy magyar ABC könyvet a román közoktatásügyi miniszter azzal az indoklással, hogy a tankönyv a román állam érdeke ellen tartalmaz néhány kitéltet. Az ABC-és olvasókönyvben Anghelescu a következő ártatlan sorokat inkrimálta:

»Magyar helyen, Székelyföldön születtem,
Magyar anya virrasztott énlöttem!«

Az olvasókönyv 43-ik oldalán ezek a sorok is szemt szurtak a román közoktatásügyi miniszternek:

»Csak nem fajtul el még a székelyvér,
Minden kis csepje drága gyöngyöt ér!«

Megbocsáthatatlan bűnnek minősítették az alábbi gyerekverset is:

»Pesten jártam iskolába, kuk!
Térdig jártam a rózsába, kuk!«

Az olvasókönyv 23-ik oldalán ebben talált Anghelescu irredentizmust:

»Debrecenben kidobolták,
Hogy a dongót ne dalolják.«

A 60-ik lapon is van egy roppant sértő mondat:

»Egyszer egy kecske betévedt Pestre...«

Az ABC-és könyv szerzői, hir szerint, nem nyugosznak meg a miniszter szigorú ítéletébe és az a szándékuk, hogy az inkriminált kitételek kihagyásával újra készítik szeptemberre ABC-jüket.

*

Az erdélyi magyar párt az ősz folyamán napilapot indít, amely a párt ellenőrzése mellett szolgálja a magyarság érdekeit. A lapalapítást a legutóbbi elnöki tanácsülésről kiadott hivatalos kommunikében jelentette be az erdélyi magyar párt, melynek vezetői »Magyar Sajtóvállalat Részvénytársaság« címen jelentős tőkét gyűjtöttek össze a lapkiadás céljaira.

*

A szlovák autonomisták egyik vezetője Mudrony feltűnést keltő cikket írt a szlovákok politikai sérelmeiről. »A szlovénok és csehszlovákok azt mondják, — írja — hogy Szlovénkón nincsen szlovák nemzet, nincsen szlovák nyelv, hanem csak csehszlovák nemzet és csehszlovák nyelv. Hová lett tehát a szlovák nemzet? Hová lett a csehszlovák testvériség? A csehszlovák kormány Szlovénkón szlovák politika helyett cseh politikát csinál, mintha nem is léteznék a szlovák nemzet, pedig tudhatná, hogy a szlovák nemzetet vérgigéltel feligzathatja, de elcseszesíteni sohasem fogja. A szlovák néppárt a mai kormánypolitikát sohasem fogja támogatni, mert annak végső célja Szlovénkó asszimilálása. Eppen ezzel hajtották a szlovák néppártot és vele együtt az egész szlovák nemzetet oda, amelyről a jogászok joggal azt mondják, hogy »cillio afficorum«.

*

A bukaresti szabadegyetem megnyitása alkalmával Jorga Miklós, a román közélet legtekintélyesebb alakja, nagy beszédet mondott a kultura feladatairól és a román nép türelmességéről. »Sokféle ember van jelen ebben a teremben — mondotta — több nemzetiség, különböző szokásokkal és különböző anyanyelvvvel. És meg fognak győződni róla, hogy a legsúlyosabb problémákat is megfárgalhatjuk anélkül, hogy bárkit is érzéseiben sértenénk. Pedig néha szomorú kötelesség az érzések megbántása. Am sérteni csak azért az örmért, hogy sértsünk, a legnagyobb cselekedet. Meggyőződés, hogy a tudomány a társadalom boldogulásának eszköze és nem az izolálás fegyvere. A háboru után új elemek jelentkeztek Európa szociális életében. Nálunk, mint mindenütt, valóssággal szomjaznak új ideológiákra. A nemzeti föltételek is mások, mint 1916-ban voltak. Szomorú azonban, hogy az új ideológiára vágyó ifjuság befogni engedj magát az első éretlen formula elé, amelyet megmutatnak neki. Előadásainknak egyik célja, hogy Romániában megteremtjük a törvényes tekintély tisz-

teletét, a kulturális türelmesség és a kölcsönös megismerkedés atmoszféráját. El kell hártanunk a nagy veszedelmet, hogy rablók hemzsegiének az országutakon, az előkelő világban pedig a törvénytelenység tiporja lábballal a becsületes-

seget. Vissza kell iktatni régi jogaikba a román nép tradicionális erényeit, egy szóval a szeretet művét kell szolgálunk. Jorga beszédét az előkelő közönség lelkesen tapsolta. A román politikára azonban aligha lesz a beszédnek hatása.

Radics István a Vajdaságról

Becsületes agrárpolitikát ígér — Pártja a Vajdaságban újra akar szervezkedni

Beogradból jelentik: Konyovics István volt tengerésziszta, a Radics-párt volt bánati képviselőjelöltje, aki szintén résztvett a Radics-párt zagrebi tanácskozásain, hétfőn érkezett vissza Beogradba. Konyovics Radics István meghívására vett részt a vasárnapi ülésen és külön is tanácskozott Radicsal, aki a vajdasági állapotok felől érdeklődött. A *Bácsmegeyi Napló* beogradi munkatársa beszélgetést folytatott Konyovicsal, aki részletes információt adott Radics Istvánnal folytatott tanácskozásairól.

Konyovics elmondotta, hogy Radics rendkívül érdekli a vajdasági viszonyok felől. A vajdasági viszonyokat személyes tapasztalatból természetesen nem ismerheti, azonban minduntalan Radicevics Brankó és Zmaj Jovan Jovanovics vajdasági költők verseiből idézett, mintegy igazolásul, hogy nem idegen előtte a Vajdaság. miután a két vajdasági szerb költő műveit jól ismeri.

— Tárgyalásaink során — mondotta Konyovics — érdeklődött a vajdasági nemzeti kisebbségek, de különösen a szegény nép sorsáról és miután informáltam a vajdasági viszonyokról, kijelentette, hogy sürgősen segíteni kell a szegény földműves nép helyzetén, még pedig az agrárreform-törvény helyes alkalmazásával.

— Sok szó esett tanácskozásaink

folyamán a legutóbbi választásokról is, különösen a Radics-párt ellen alkalmazott terrortól. Ezzel kapcsolatban megjegyeztem, hogy a Vajdaságot mindeddig gyarmatként kezelték, néhány tucat miniszteri család monopolizálta. Radics kijelentette, hogy a Radics-párt miniszterei nek első feladatuk lesz a vajdasági helyzet megjavítása. A Vajdaságban — mondotta Radics — sokkal rosszabb lehet a helyzet, mint volt Horvátországban, mert ott kevesebb az ellenálló erő a kizsákmányolással szemben. — Hangoztatta, hogy amit tenni óhajt a Vajdaság érdekében, azt a radikálisokkal egyetértésben fogja tenni, mert csak olyan politikát akar folytatni, amelyet a nép is támogat. A radikális-pártnak huszonkét képviselője van a Vajdaságban és akármilyen terrortól is beszélnek, ez a huszonkét képviselő még is csak nagy néptömeget jelent, amit nem szabad figyelmen kívül hagyni.

Ezután elmondotta Konyovics, hogy mint Radics István közölte vele, a Radics-párt továbbra is folytatja szervezkedését a Vajdaságban, még pedig nem csak a nemzeti kisebbségek és szlovákok között, hanem a szerbek között is. Radics meg van arról győződve, hogy ha látják a parasztpolitika eredményét, a szerb parasztsok is csatlakozni fognak a Radics-párt zászlója alá.

Kedvezően fogadták Párisban a német jegyzéket

Németország nem köti feltételekhez Európa biztonságának előmozdítását

Párisból jelentik: A külügyminisztériumban közölték a sajtóval, hogy Németországnak a francia biztonsági jegyzékre adott válasza hivatalos helyen igen jó benyomást tett. A hivatalos jegyzék ugyan tartalmaz bizonyos fentartásokat, ezeket úgy magyarázzák, hogy Németország kénytelen volt tekintettel lenni egyrészt belpolitikai szempontokra, másrészt Oroszországgal régebben kötött megállapodásaira is.

Annyi bizonyos, hogy a német jegyzék egyetlen pontja sem tartalmaz ellentmondásokat, Németország korábbi álláspontjával szemben. A jegyzék nem igazolta azokat a lapjelentéseket, amelyek arra vonatkoztak, mintha Németország junktimot akart volna felállítani a biztonsági paktum és a kölni zóna kiürítése között. A »Köln« név egyáltalában nem is fordult elő a német válaszjegyzékben.

Párisi felfogás szerint a német jegyzék határozottan komoly lépés a paktumra irányuló tárgyalások megindítása felé. Ezért Briand Hoesch német nagykövettel megkezdett tanácskozását folytatni is fogja. Mindkét oldalon megvan a törekvés arra, hogy minél előbb meg tudjanak állapodni, kérdés

azonban, hogy a tárgyalásokat be tudják-e fejezni a Népszövetség szeptemberi kongresszusa előtt? Ez különben nem is fontos, mert ez alkalmat ad arra, hogy Németország a tárgyalások kedvező alakulása esetén még a tárgyalások befejezése előtt belépjen a Népszövetségbe, ami azután megfelelné úgy a francia, mint a német álláspontnak is.

Németország bizonyos kikötéseket tesz a népszövetségi paktum 16. cikkelyével szemben, de ennek dacára az az általános benyomás, hogy Németországban megvan a legjobb szándék arra, hogy a biztonsági paktumot megvalósítsák. A német jegyzék azt látszik bizonyítani, hogy Németország szilárdan el van kötve arra, hogy belép a Népszövetségbe. Hoesch nagykövet egyébként közölte Brianddal azt is, hogy Németország hajlandó a nagyköveti tenes lefegyverzési jegyzékének messze menő engedményeket tenni.

D. öltköteleket, szigetelt és csupasz rézhuzalakat, izzólámpaszínókat, antenadrótokat, ólomkábeleket elsőrendű minőségben, jutányos áron szállít a

Novisadi Kábelgyár (Radnička u. 2.)
Telefon 121 4433

Elsimult

**az angol kormányválság
Churchill konfliktusa a tengerészeti miniszterrel**

Londonból jelentik: Az angol konzervatív kormányt, mely példátlan többséggel az alsóházban egészen rendkívüli parlamenti helyzetet élvez, súlyos kormányválság fenyegette. Jóformán észrevétlenül támadt ez a válság, de amilyen hirtelenül jött, olyan nagy veszedelmet rejtett magában. A válság középpontjában Churchill pénzügyminiszter állott, aki takarékosági szempontból ellenezte a fegyverkezési költségek fokozását. Szembentálla magával főként Bridgeman tengerészeti minisztert, aki öt új cirkátót kíván építtetni és a költség első részletének megszavazását már az idei évre kérte. A tengerészeti minisztert a hadügyminiszter és a légügyi miniszter támogatták, míg a kereskedelmi miniszterrel élükön a többi miniszterek Churchill felé húztak. Bridgeman, aki a konzervatív-párt jobboldalának a vezetője, lemondással fenyegetőzött és ezzel élezte ki annyira a helyzetet, hogy már arról irtak a lapok, hogy lemondása esetén a kormány fele vele együtt távozna. Ilyen körülmények között természetesen Churchill pozíciója tarthatatlannak látszott, annál is inkább, mert az aranyérték elcsúszott bevezetése miatt őt okolják a gazdasági válság elfajulásáért.

Kedden érkezett londoni hir szerint egyezmény jött létre, amely lehetővé teszi a válság megoldását. Az egyezség nagyobb megtakarításokra nyújt módot, ami a légügy számára 10, a hadsereg számára 20, a tengerészet számára pedig 15 százalékot fog kitenni. Ilyen körülmények között végrehajthatják majd a cirkáló építését, amit a tengernagy hivatal követel.

Magyar sors

Erdélyben

Angol folyóirat támadása a román kormány ellen

Londonból jelentik: A *Time and Tide* című folyóirat legutóbbi száma tüzetesen foglalkozik az erdélyi magyar kisebbség helyzetével és többek között a következőket írja:

Rendkívül sajnálatos, hogy Románia nem bánik emberiesen kisebbségeivel. A békeszerződés nemcsak Erdélyt, ezt a Skótországgal csaknem egyenlő nagyságú területet juttatta Romániának, hanem a magyar Alföld egy részét is, közte olyan területeket, ahol minden egyes falusi lakos magyar. Ezen a területen most tilos magyar tanoncokat iparosokká képezni. Ha több mint négy magyart beszélgetni látnak az utcán, mint összeesküvőket letartóztatják. A helyi hatóságok minden románnak haladéktalanul engedélyt adnak üzlet nyitására, míg a magyaroknak hónapokon keresztül várakozniuk kell és végül is a megvesztegetéshez kell folyamodniuk.

Ezen a területen több mint egymillió protestáns áll, köztük több mint hétésszáz ezer presbiterianus (református), valamint kétszázhatvanháromezer lutheránus. Egyházaik és iskoláik, amelyeknek egyike-másika négyszáz éves multra tekinthet vissza, mindenkor értékes kulturális befolyást gyakoroltak. Eddig száznyolcvan presbiterianus iskolát alakítottak át román állami iskolává. Középsiskolákat és elemi iskolákat egyszerűen bezártak, az iskolaépületeket elköbölték és amikor az oktatást más épületekben folytatni akarják, ezt egyszerűen eltiltják azzal az ürüggyel, hogy hiányos a berendezkedés.

A vallási kisebbségek védelmére kiküldött nemzetközi bizottság jelentése szerint a román kormány beismerte, hogy kényszeríteni lehet minden személyt, akiről a helyi román magisztrátus megállapítja, hogy román a neve, hogy gyermekeit a görög-ortodox egyházba irassa be. A békeszerződés e

kisebbségeknek jogot ad vallásuk szabad gyakorlására. Legfőbb ideje, hogy Romániát emlékeztessék kötelezettségeire, mert ez a rendszer nemcsak a békeszerződés megszegése, hanem az európai béke fenyegetése is.

Tíz ellopott — husz gazdátlan bicikli

Kerékpár-razzia Becskereken

Az automobil ha ki is szorította a biciklit, nem szorította ki a biciklitolvajokat. A tolvajok, bár foglalkozásuknál fogva ellenségei a fennálló társadalmi rendnek, alapjában véve konzervatív lények, amit az is bizonyít, hogy még mindig vannak lókötők, virágzó tolvajág a biciklilopás is, de autót, repülőgépet vagy léghajót nem igen lopnak.

Becskereken az egyéb járművek gazdái is nyugodtak lehetnek. Ott csak biciklit lopnak. A múlt hetekben tíz biciklilopást jelentettek be a rendőrségnek. Minthogy ez a becskereki kerékpárok létszámához viszonyítva meglehetősen nagy szám, a rendőrfőkapitány szigorú biciklirazziát rendelt el. Mindenkinek, aki kerékpáron jár, megállították a rendőrök, megnézték az igazolványát s igazoltatták, hogy a bicikli becsületes uton jutott birtokába. Akinél nem volt épen kéznél az igazolvány, azt leszállították a kétkerekűről s a biciklit bevitték a rendőrségre. Ilyenformán rövidesen hetven bicikli gyűlt össze a rendőrség kapuja alatt. Ötven biciklinek csakhamar jelentkezett a gazdája s igazolta, hogy becsületes szerzemény, husz bicikli azonban még most is ott van a rendőrségen, ezekért senki nem jelentkezik. Illetve jelentkeztek a károsultak, akik ha a rendőrség nem ragaszkodik a formalitásokhoz, nem is járnának rosszul, mert egy bicikli helyet kettőt kapnának. A rendőrség azonban a károsultaktól is igazolást kíván s így kiderült, hogy a husz bicikli közt nincs egy se az ellopott tizből.

A razzia hétfőn ért véget s most nyugodtan aludtak a becskereki biciklitulajdonosok, illetve nyugodtan hagyták őrizet nélkül a kerékpárt, abban a tudatban, hogy a tolvajoknak elment a kedvük a bicikli opástól.

Becskereki vázlatkönyv

A Begaparti metropolis — nyáron

1. Kiki a saját háza előtt senyjen, ezt a régi közmondást most Becskerek város polgármestere úgy módosította, hogy kiki a saját háza előtt aszfaltozzon. Becskereknek sok nagy és szép utcája van, köztük a Cara Dusana utca, amelyben a volt polgármester, Berberszki Gyurica is lakik. Az utcát azonban egy nagy szépséghibába ékelték el: *üncs járdája*. A kövezetet még régebben felszedette a város, mert elhatározta a tanács, hogy aszfaltozni fogják az utcát. Ki is vetették minden háztulajdonosra aszfalt-adót, de még mielőtt behajtották volna, megbukott a Davidovics kormány és vele együtt távozott a polgármesteri székből Berberszki Gyurica is. A Cara Dusana utca ma kövezet és aszfalt nélkül áll és ha esik az eső csak repülőgépen lehet rajta keresztüli közlekedni a sár és az alagutszerű gödrök miatt. Az utca aszfaltozását időközben többször megszakította a közgyűlés és legutóbb a háztulajdonosok is újból megajánlották a költségeket, az erre a célra összehívott konferencián azonban Berberszki Gyurica — mint magánember — kijelentette, hogy *nem járul hozzá* a közös akcióhoz, mert látja, hogy abból soha sem lesz aszfalt, hanem megcsináltatja a háza előtt a járdát maga. A nyolc ablakos Berberszki-ház elé már hordják a betont, kavicsot és törlik a követ az alapozáshoz. És a szörnyű sáros, hepelupás utcán át most egy kis darab rendes ut is fog vezetni, tizenkét lépés oda és tizenkettő vissza, biztos láb alól ki nem szaladó aszfalt, mint a sivatagban a tenyérnyi oázis...

2. Tengeri kigyója Becskerek város gazdálkodásának a villanytelep. Három év előtt rettenetes katasztrófát okozott, hogy a kopott, sohasem javított villanyvezeték leszakadt. A nagy rémületben elhatározták, hogy átalakítják az egész központot és minden egyes huzalt kicserélnék. A munka megkezdődött, és egyre több pénzbe került. Sokszor abba hagyták, aztán új lelkiere kapott a város és ismét újakezdték. A városnak mint tulajdonosnak minden krajcárját

jölemésztette a villanytelep, amely még most sem kész és még számtalan milliót fog jölemésztetni. A vasárnapi rendkívüli közgyűlésen azon vitatkoztak, hogy a városnak tíz, vagy csak hét millióba került-e a reorganizálás. Beleszámítva hárommilliót, amennyi adóságba verte magát a város miatt. Dobálódtak a milliókkal, sértéseket, vádakat vágtak egymás fejébe, de arról mindenki elfeledkezett, hogy nem csak a vitatott tíz millióba került az átalakítás. Hanem a város polgárainak és az áramfogyasztóknak külön nehéz ezreseibe. Minden egyes fogyasztónak új drótokat kellett saját költségén bevezetnie, mert a régi drót nem bírja ki az új, nagyobb feszültségű áramot. Az új drótot a falban benne kell vezetni úgy, hogy ez a munka nagyobb házakban tíz-husz, sőt százezer dinárba került, de a legszegényebb háztartást is legalább ezer dinárral megterhelte. Természetes, hogy a mai viszony között sokan nem tudták kifizetni az ezer-tízezer dinárokat és a szegény naiv villanyelőfizető, mikor már elunta reménytelenül pazarolni a pénzt a bizonytalan villanyra, szépen elővette a suttból a régi petróleumlámpát, hogy ha már a pénzt el is nyelte a tengeri kigyó, legalább megmentse lestrapált idegeit, amelyeket ez a városi villanykura már tönkrementéssel fenyegetett.

3. Öt percig prűszköl mindenki, mikor a helyi érdekű kisvasut megjeleNIK a becskereki főúccán. Ez a terminus nem mindig egyforma, sokszor tovább is tart a túszgóság és az emberek nem a leghízogóbban nyilatkoznak ilyenkor a kis vicinálisról. Szép, szép a romantika és valóban a vasut hőskorszakára emlékeztet ez a vonatocska, a dióhéj mozdonyával és a kis játékkocsijával és egyenesen vigiátekli látványosság, mikor a kalauz nagykomolyan belefúj a sárgazért trombitájába, hogy: *mehe!* De azért mégse a városba és főleg nem a főúccára való. Ezt belátta a városi tanács is akkor, amikor elhatározta, hogy kiteszi a vonatocska szűrét a Bega part-ra. A határozatot könnyű volt meghozni,

de a vonatocska nem fogad szót a városi tanácsnak és továbbra is — post a város háza előtt — szemtelenül az orra alá füstöl. Előreláthatólag nem is fognak egykönnyen megszabadulni tőle a becskerekick.

K. M.

A Cárno

viszontagságai Londonban

Betiltották Bíró és Lengyel színművét A másodfoku bíróság két óra múlva hatálytalanította az ítéletet

Londonból jelentik: A Guild-színház szombaton mutatta be Bíró Lajos és Lengyel Menyhért világhírű darabját, a Cárno-t. A darabot a színházi cenzura nem engedélyezte, mire a színház igazgatósága a bírósághoz fordult. A bíróság a premier reggelén tartotta meg a főtárgyalást ebben az ügyben és kimondotta ítéletében, hogy a darabot, erkölcsstelen tartalma miatt, nem engedélyezi. A színház igazgatósága megfőlebbezte az ítéletet és — a londoni igazságszolgáltatási viszonyokra jellemző — el tudta érni, hogy a másodfoku bíróság még aznap délutánra kiltizze a főtárgyalást, tekintettel arra, hogy a bemutató előadás jegyei az utolsó szálig el voltak adva.

A délutáni főtárgyaláson, néhány órával a betiltó ítélet meghozatala után, a másodfoku bíróság hatálytalanította az ítéletet és utasította az elsőfoku bíróságot, hogy új ítéletet hozzon. Tekintettel azonban a dolog sürgősségére, a felebbviteli bíróság elnöke személyesen érintkezésbe lépett a színházi cenzura-hivatal vezetőjével és keresztülvitte, hogy *ne emeljének kifogást a darab bemutatása ellen addig sem, amíg az elsőfoku bíróság meghozza döntését az ügyben.*

A Cárno ennyi viszontagság után mégis színrekerült a premier napján és a londoni közönség nagy tetszéssel fogadta.

Vizi veszedelmek

Irta: Pálffy Gyulácsy Irén

A Tiszában nem csupán halacszkák tartózkodnak, hanem különféle veszedelmek is. Mindenrendű tiszai embernek a magáé. Ottvan mindiárt a fehérnépek réme, a *Vizibornyu*, mely természeténél fogva, de ha az ugrifüles lányok nem vigyázatosan isszák a Tisza vizét: benyeletvén, szerfölött megfőhet, az és a hajadonnak semmi keresete többé a tempelomi padban, sem pedig a tisztas szülői hálékban...

A *Holt-ember*-rel viszont a halacszkák bajolnak. Ennek meg az a praktikája, hogy vízbe fulltának téteti magát, mire csónakba emelődve, azt pogány mód felborítja.

A *Fekete barát* és a *Vöröscsók* inkább a hajózatot kedvelik és róluk sem szabad itt megfőledkezniük! Az odaválósiaikat a *Pöfögő* is ijeszt, aki bizony legénykedik néha-napián a vízen kívül is. Leginkább az éjszakai jöszmenkedőkre haragszik, mert ilyenkor szokott eljönni a nagy *álmányból*, ahol egész nap csöndesen elvan. A *Pöfögő* afféle vízi zsndár, aki keményen örkődik a rend és tisztesség fölött. Ecélből kardot visel és a hajusza fekete. Aki pedig kételkednék benne: kérdezze ki Cserebogár Jóska-t, az majd elhistóriázza!

Itt áll a malma átellenben, nem messze fönt mindiárt, ahol olyan martos a partpart és jó zugófia esik a folyónak. Hozzá járt örletni a környék. Kedvelték a tréfás beszédiért. Erre itt vannak bizonyosságul a városi urak, akik szívesen kötötték ki eifődzés céljából a malomnál.

Hát jól izlett a hal! De hogy a menyecske se lehetett éppen utolsó, ezt meg már tanusítja bizonyosnevezetű

Janik Gábor káplár ur, aki e kiváló esendőri állapotja ellenére se a finom városi dámnak sarka után járt, hanem sarzsijának magosságából Tecához kegyelemben leereszkedik. Venni kezdte a szó Babarcinét. Babarci József adandó alkalommal elrántotta az asszony nótáját derekasan, káplár ur Janihoz pedig ezen barátságatlan beszédet intézte:

— Baj lösz, ha mégcecer erretait látom ögvelőgni!...

— Nono! — Veté ellen a lepocskolt vitéz és a kardja megzördült. Mire felelték József csupán a kétöklét dugta a nadrágja zsebébe.

— Ugy nézöm, ketten se ijednek mög maguk egytől!

Ami azt illeti, csakugyan másodmagáya járta a patruit káplár ur Janik.

— Hát győhetek éppen magam is eccör! — mordult ki belőle a sértett büszkeség, mialatt tovább csörömpölt felfelé a parti fővenyben.

Hanem azért nem sietett nagyon. Senki se látta azt többé a maiom körött kóricálni, mert ha járt is, sötéttel járt, mint a rossz lelkiismeret. Az ilyen álarcáskodások miatt szokott legjobban megharagudni a Pöfögő, minthogy káplár ur Janik csónakját is ugy lették meg egy reggel a vashid lábánál, fölfordulva, úresen...

De, persze, hihetetlenek a városi urak az ilyen való szent igazságok iránt s e végből befogták Babarcit asszonyostól és tudakolták őket nagyon. No, tudakolhatták! A menyecske sirt, ritt, az ember meg csupán a vállát vonogatta. El kellett őket eresztieni végül is, holott: mit tehetnének ők szegények abban, ami egyszer nyilvánvalólag a Pöfögő árnyanyoskodása!

Nem sok köszönetük volt azonban Babarciéknak a szabdságukból. Ugy látszik, odakapott már hozzájuk a Pöfögő egész. Hol az asszony sivalkodott

meg éjszakánként ijedében, hol meg jözsephnek kerekedett el a szeme. A híres virtusa leibb szállt lassan és a vízürkét ugy nézte néha, hogy attól a nézéstől keresztet lehetett volna vetni. Árulta is a máimot, ám kinek kedve ilyen átkozott jöszággal bajolni?

Igazik volt a népeknek a huzódózásban s ez az igazság ki is világosodott hovahamar. Mikor Vánki Ferencék lisztje megapadt. Hogy szegvyszemre kölesönre ne szoruljanak. Vánkiné igen hajította az örletést. Az ura megint szerrel várt a tulparton, miért is a lisztet azoknak át kellett vinni a csónakkal, még az este. Bátor telőben a hold; Babarci nem szívesen vállalkozott az utra. Egész bizonyos, hogy a Pöfögőtől tartott, Józseph ladikba emelte a zsákot, elindítván azt Tisza közepe felé, igen óvatosan.

Az evezőkben megragaszkodott, hogy szinte roppant a nyelük. De ez mind hiába és hasztalan a Miatyánk is, amibe felvást-közénnél belefogott, Józseph mert elérkezvén izre a forगतagos lánányhoz, elkapia az ur Babarci csónakiát s azt a füzesnek sodoria.

Kidagadnak Józseph homlokán az erek, belé is izzad az erőlködésbe, hogy visszaterelje az alkalmatosságát a balsejtelmű helytől, ám kárbavész minden igyekezete! Fut a ladik, mintha káhatatlan kezek bántanák alulról. S ebben nincs is mit kételkedni, holott lám a csalitból egyszer csak mozdul valami és Babarci Józseph félholtta válya lát a vízen egy sötét árnyékot maga felé uszái. Int az a kariával, fénylik a markában valami, mi egész bizonyosan kard, mivel hosszú az és fehér a hold világosságában. Ugy siklik, ugy susog settenkedve, mintha néhai való vitéz Janik Gábor káplár ur hűnös szelleme volna, melyet im a Pöfögő magára öte, hogy háborítását tegyen a rettegő kései utas

lelkében.

És hogy ez nem mese, annak Vánki Ferenc a megmondhatója, aki maga is látta a hosszú árnyékot a csónak elé táncolni, amint villogó fehér kardját Babarci felé nyújtogatta. Aztán suhintott is a fehér füzek közül s eme suhintásra Józseph a ladikból egyszerre kibukott. Kibukott, ordított, ordított, mint aki észétől válik, és bolond csapkodással igyekezett a partra.

Józserenese, hogy a csónakot a fővenyre hajította a Tisza, mert így Vánki Ferenc beugorván, hamarosan elérte a megmerült embert. Vánki Ferenc is megbizonyosíthatja, hogy uszás közben a lábát erős kezek többször ekapták és a Pöfögő előtte szintén megmutatkozott.

Hát az ugyan lemaradt a vízben, ám akit onnan kihuzott Vánki Ferenc, az nem volt többé Babarci József, hanem csupán Cserebogár Jóska... Eszelős lett az ártatlan, holott mikor földet ért a lába, szembe fordult a víznek a holdvilágban s mellét bolondul vevén az ökle csomójával, ezt kiáltotta megszállott hangon:

— Vessd el a kardot, én voltam, én voltam!...

Aztán oly futásnak ereszkedik, hogy szelek se érnek a nyomába.

Az utcsináló talljánok letek rá Jóska-ra napok multán, a harmadik határban. Az árokban kucorgott a bönás ember s mikor, ha közelített hozzá akarkicsoda, rettentő ijedség lépett föl raita. Váltig kiáltotta:

— Vessd el a kardot, beismerem!...

A talljánok nem értették ezt a zagya beszédet, de nem értette azt többé senki. Szelekötva maradt Cserebogár Jóska. Az asszonnyal sem nesze, hagyja teni, amit akar. Bár nem épp valószerű, hogy a szép Teca salát akarataból öszült volna meg galambfehérre, amaz emlékezetes egy-éjszaka alatt!...

A majom megjelent...

A daytoni cirkuszgazgató fölvezette majmát a tárgyalóterembe

Newyorkból jelentik: A daytoni majom-pörben a bíróság kihallgatta Scopes tanítványait, akik közül az egyik tizenkét éves tanuló tette a legérdekesebb vallomást. Darrov bírónak arra a kérdésére, hogy mire tanította a vádlott, a fiú a következőket mondotta:

— Hát kérem szépen, arra tanított bennünket, hogy a Föld nem volt mindig olyan kemény, mint most, hanem volt idő, amikor megolvadt massa volt.

— *Megolvadt massa?* — csodálkozott a bíró.

— Igen, igen, — bizonykodott a gyermek. — Csak lassanként hűlt le a Föld, keletkeztek rajta a tengerek s a tengerekből jött elő valahogyan egy csira, a mely lassanként állattá fejlődött.

A bíró: És mondta-e a vádlott azt, hogy az ember is ezek közé az állatok közé tartozott?

A fiú: Igen. Azt mondta, hogy az ember az emlős állatok közé tartozik.

Amikor a fiú ezeket a szavakat kijeltette, a teremben levő hölgyek között leirhatatlan konsternáció támadt.

A bíró: Mondotta-e nektek vádlott azt, hogy az ember a majomtól származik?

A fiú: Azt mondotta, hogy közeli rokonságban vagyunk a majmokkal.

Alighogy a fiú kijeltette az utolsó szót, rettenetes sivatás töltötte be a termet. Mindenki odanézett, ahonnan a sivatás jött. Egy majmot pillantottak meg, melyet a gazdája behozott a tárgyalásra. A bíró magából kikelten távolította el a majmot a teremből.

Több tanu kihallgatása után a védelem benyújtotta azokat az írásbeli szakvéleményeket, amelyekben különböző neves tudósok bizonyítják az evolúció tanának helyességét.

Haye védő ezután beterjeszti Tennessee állam kormányzójának egy iratát, a melyet a kormányzó egy törvény életbeléptetése alkalmával bocsátott ki. A kormányzó iratában kifejti, hogy azok az iskolakönyvek, amelyeket Scopes használt, teljesen ártalmatlanok.

Az ügyész indítványára a bíróság kimondja, hogy a kormányzó irata nem lehet semmiféle hatással a bíróság ítéletére. A kormányzó véleménye jogszilág teljesen közömbös.

Nyolc év után

megsemmisített ítélet

Gyermekgyilkos anya — A törvényszéki bíró rágalmozói

Tárgyalások a novisádi felebbviteli bíróságnál

Paula Milica staribecseji birtokosnő még a háboru alatt, 1916-ban eladott többeknek búzát és tengerit, a vételárra előlegeket vett fel, de sem a búzát, sem a tengerit nem szállította. A károsultak feljelentették Pavla Milicát, akit 1917 március 9-én a becskerekai törvényszék család büntette miatt egy évi börtönre ítélte. Az ítéletet annak idején jóváhagyta a szegedi ítélőtábla. Pavla Milicának 1920-ban kellett volna a jogerős egy évi börtönbüntetést leülnie, de perujtással élt, amelynek a velikibecskerekai törvényszék helyt is adott.

Az 1924 október 11-én a velikibecskerekai törvényszéknél megtartott főtárgyaláson Pavla Milicát felmentették. A törvényszék megállapította, hogy 1916-ban senkisémet adhatott el sem búzát, sem kukoricát, mert minden termésfelesleg a Haditerménynek volt átadandó.

A novisádi felebbviteli bíróság kedden helybenhagyta az ítéletet amely jogerőssé vált, minthogy a főügyész nem felebbezett.

*

Bogunovits Mária likai származású napszámosnő 1923 május 9-én az Iván majorban született törvénytelen leánygyermekét megfojtotta és elásta. A leány azzal védekezett, hogy a gyerek

halva született. Miután a vizsgálat az ellenkezőjét bizonyította, a velikikikindai törvényszék 1923 szeptember hó 4-én öt havi fagházra ítélte.

A novisádi felebbviteli bíróság kedden helybenhagyta az ítéletet, melyet a főügyész és vádlott is tudomásul vett, úgy hogy az jogerőssé vált.

*

Dr. Vuics Dragomir pancsevói ügyvéd és Radak Koszta pancsevói kereskedő 1922-ben nyilatkozatot irtak alá,

amely szerint Starcevic Máté pancsevói törvényszéki bíró a miniszterekről becsületsértő kijelentéseket tett.

Starcevic rágalmozásért feljelentette dr. Vuicsot és Radakot és a semmitőszék a per letárgyalására az alibunári járásbírószéket delegálta, amely a vádlottakat rágalmozásért ezer-ezer dinár pénzbírságra ítélte.

A pancsevói törvényszék és kedden a felebbviteli bírósági is helybenhagyta az ítéletet, mely jogerőssé vált.

Radics István Beogradba utazott Pasics meglátogatására

A miniszterelnök kedden éjjel elutazott Karlsbadba

Zagrebból jelentik: Radics István, Radics Pavle agrárreformminiszterrel együtt kedden reggel Blédből visszaérkezett Zagrebba. A pályaudvaron dr. Vandekar József, Radics István veje, valamint dr. Krnjevic Juraj volt képviselő, a Radics-párt főtájkára fogadta őket.

Délután egy órakor Radics István Radics Pavle kíséretében a törvényszékre ment, ahol látogatást tett Bicsar törvényszéki elnöknel és dr. Körbler vizsgálóbírónál, akiknek köszönetét fejezte ki a vizsgálati fogság alatt vele szemben tanúsított előzékeny magatartásukért.

A délutánt a horvát parasztpárt vezére családjának és az internálva volt pártvezetőségi tagoknak társaságában töltötte. Este kilenc órakor Radics az agrárreform miniszterrel együtt Beogradba utazott, ahol két napig marad. Radics István beográdi tartózkodása

alatt meg fogja látogatni Pasics miniszterelnököt, valamint a radikális párt több vezető tagját, Beogradból pedig a Rab szigeten levő Baska fürdőhelyre megy, ahol családjával együtt egy hónapig fog üdülni.

Djakovón a kormányváltás hírére az ottani független demokrata szervezet számos tagja állépett a radikális pártba, épp úgy, mint az állásától most felmentett djakovói kerületi főnök is.

Késő éjjel jelentik Beogradból, hogy Pasics éjjel féltizenkét ókor a Car Nikola-yachton elutazott Karlsbadba. A miniszterelnök Pozsonyig megy hajón, onnan vonaton folytatja útját. Radics István érkezését szerda reggel félnyolcra várják. Politikai körökben nagy feltűnést kelt, hogy Pasics nem várta be Radics megérkezését, holott a horvát pártvezér az ő meglátogatására indult el Beogradba.

Szervezett mentőakció folyik

a halálraitélt Márffy érdekében

Kompromittálni akarják a terhelő tanukat

Budapestről jelentik: A bizonyítás ki egészítésére kiküldött Zachár Jenő táblabíró kedden folytatta a tanukihallgatásokat a Márffy-ügyben. Mindinkább szembetűnővé válik az a kétségbeesett erőlködés, amellyel a halálraitélt Márffy terhelő-tanuit kompromittálni igyekeznek és így vallomásaik értékét lerontani. Kedden a vád koronatanújára, Radó József-re került a sor, aki ellen egy családsért elítélt ügynököt vezényeltek ki. Ennek az ügynöknek, Molnár Bélának az volt a feladata, hogy bebizonyítsa Radóról, — fogházbeli ismeretségük alapján — hogy megbízhatatlan és terhelő vallomására nem lehet adni.

A tárgyalás megnyitása után szembesítették Molnár Radóval, majd Zachár bíró felszólította Molnárt, hogy mindent mondjon szemébe Radónak, amit róla hallott.

Molnár: Az a hír volt elterjedve magáról a fogházban, hogy szeret nagyozni és nem megbízható ember. Többektől hallottam, hogy maga azt a kijelentést tette, hogy a bombamerénylethől kifolyólag maga még nagy ember lesz.

Radó: Ezek pletykák.

Molnár: A hírek szerint maga azt a hírt terjesztette, hogy lovastestőr volt.

Radó: Erről nem beszéltem senkinek.

Molnár: Maga azt is beszélte, hogy repülőtest is volt.

Radó: Nem beszéltem erről sem senkinek.

Molnár: Azt mondotta maga, hogy Hetényi főkapitány-helyettes urtól kap huszmillió koronát. Ezt hallásom szerint igenis mesélte maga.

Radó: Nem meséltem.

Molnár: Magáról mindenki azt beszélte, hogy hazug fráter. Arról is beszélt,

hogy állást is ígértek magának a Márffy-ügyből kifolyólag.

Radó: Nem beszéltem erről senkinek.

Molnár: Maga azt beszélte, hogy azért tett terhelő vallomást Márffyra, mert verték és mert Hetényi főkapitány-helyettes ur magát »ette«. De kérem...

Molnár hangja itt elakadt, megérezte, hogy kelleltenél jobban belemélyedt hazugságaiba. Zachár bíró, amikor látta, hogy Molnár belesül, gyorsan megnyugtatta:

— Úgy is tudom, hogy maga sem hiszi el ezeket a dolgokat a főkapitány-helyettes urról. Mondja csak tovább bátran.

Radó (közbevá): Én mindig a szingizmat mondtam életemben.

Zachár bíró: Hát ez nem igaz, magának hat-hétféle vallomása van. A hat vallomásból ötször biztosan nem mondott igazat.

Radó: Én a Markó-uccában soha nem beszéltem senkiről.

Molnár a bíró minden biztatására sem mert tovább hazudni, mire a szembesítést abbahagyták.

Köllő Imre pénzügyőri szemlést hallgatták ki, aki megerősítette a törvényszék előtt tett vallomását. Elmondta, hogy amikor Radót a detektívek megmozdították, Radó azt mondta, hogy ez Marosi miatt történt. A tanu szembesítették Radóval, aki beismerte, hogy Köllő előadása megfelel a valóságnak.

Zachár táblabíró tárgyalásvezető ismerette ezután a kismartoni vasutállomás távirati könyvének kivonatát, amelyből megállapítható, hogy a távirat-könyvbe április 2-ikán, a kritikus napon reggel 7 óra 35 perces időjelzéssel Márffy írásával szolgálati távirat van bevezetve.

Márffy ugyanis azt állította, hogy ezen a napon szüleinél volt Kismartonban, a hol apja állomásfőnök. A bíróság szükségesnek tartotta, hogy bekérje Jutas és Szombathely állomások távirat-könyveit is, ahol ezeknek az állítólagos táviratoknak keresztiül kellett menniük.

A bomba-szakértők terjesztették ezután elő véleményüket. Kuch Péter százados és Reinhardt szakértők szerint a robbanást pokolgép okozta, Reiter alezredes és Császár szakértők szerint viszont ez teljesen valószínűtlen és azt hiszik, hogy zsinóros bomba okozta a pusztítást.

A bíróság ezután a tárgyalást csütörtökre elnapolta.

Autószerencsétlenség Erdélyben

Három erdélyi terménykereskedő katasztrófája

Marosvásárhelyről jelentik: Hétfőre virradó hajnalon Szászrégen felől Marosvásárhelyre igyekeztek autón Mihály Károly, Molnár Nándor és Sámson Ferenc közismert és tekintélyes marosvásárhelyi terménykereskedők. A gépkocsit Kiss Jenő soffőr vezette. Még sötét volt, mikor az autó a körtefái vasúti átjáróhoz érkezett. A soffőr lassított, de mivel a sorompó nem volt leeresztve, újra teljes sebességgel kapcsolta a gépet. E percben azonban a vágányon feltűnt a szászrégeni személyvonat, melynek az autó teljes erővel nekirohant.

Az összeütközés katasztrófális volt. Ugy a soffőr, mint a három utas körpült az autóból és mindnyájan súlyosan megsebesültek. Bevitték őket a szászrégeni kórházba, ahol megállapították, hogy Mihály Károly a ballában egy, a jobban három törést szenvedett, ezenkívül néhány bordája is eltört. Kis Jenő soffőr lábtörése olyan súlyos, hogy egyik lábát amputálni kell. Molnár Nándor belső sérüléseket szenvedett és nagy lázzal küzd. Sámson Ferenc szintén belsőleg sérült, lázas, vért köp és kiütéseket kapott a belső zuzódásoktól.

A karambol ügyében megindított vizsgálat során kihallgatott körtefái pályőr azt vallotta, hogy ő a sorompót idején lebecsátotta, de bizonyára a lebecsátószerkezet romlott el és a sorompó tényleg nem esett le.

Anglia tiltakozik

a romániai idegenüldözések ellen

A brit kormány erélyes jegyzéket küld Bukarestbe

Londonból jelentik: A Daily Telegraph foglalkozik a román kormányának a külföldiekkel szemben tanúsított ellenséges politikájával, különösen azokkal a kiutasításokkal, amelyek sok angol, olasz és francia állampolgárt érnek. A román kormány politikája kifejezetten idegenellenes. Az események következtében erélyes diplomáciai lépés áll küszöbön.

A Manchester Guardian szerint a bukaresti angol követ brit alattvalók kiutasítása miatt máris bejelentette a rendkívül erélyes tiltakozást. A lap kiemeli, hogy az új bevándorlási törvényt eddig csak a volt ellenséges államok alattvalói és politikailag kényelmetlen elemek kiutasítására használták fel eszközül, most azonban igénybe veszik már az antant-államok polgáraival szemben is, ha ezeknek jövedelmező állásuk van.

ILLATOS MOLYIRTÓ

„HERMELIN“ a neve, kérje mindenütt
DEPOT „SOA“ DROGERIJA NOVISAD

Fölmentették

a chicagói bacillus-pör vádlottját

Befejeződött a chicagói bacillus-pör

Newyorkból jelentik: A század leg-szenzációsabb bűnpöre, ahogy a esik-gói tifuszbacillusos gyilkossági bűnpört nevezték, véget ért és William Darling *Shepherd*, a gyanús körülmények között tavaly elhunyt William Nelson Mc. *Clintock* milliomos-fiu gyámját és örökösét az esküdtszék *felmentette az alól a vád alól, hogy tifuszbacillusokkal a másvilágra küldte gyámját.*

A felmentő ítéletet annyira bizonyos-ra vették, hogy egy estlapon rendkívüli kiadást adott a felmentő ítéletről, mi-alatt az esküdtek még javában tanács-koztak.

Az ítélet kihirdetése után cikkázó vil-lámok hasították át a füstbeborult tár-gyalótermet, pergőtűzként durrogni kez-dett tizenöt fotográfus keze alatt a mag-nézium és tíz teljes percig ugy csapko-dtak a lángok és gomolygott a terebben a füst, mintha tüzhányó nyílt volna meg a padlózat alatt. Izgalomtól félig tébo-lyodott emberek ugráltak egyik padról a másikra, fényképezőgéppel a kezük-ben. Felmászta az esküdtek ülését el-választó kerítésre és kikergették az es-küdteket, felugrottak az ügyvédek asz-talára a bíró orra elé és a nagysietés-ben tuladagolt magnézium fűlsiketítő robbanásai közben torkuk szakadtából ordítottak.

Végül *Lynch* bíró is megelégette a po-koli zűrzavart és amikor az esküdtek padjaira ugráltak fel a fotográfusok, hogy még egy felvételt készíthessenek a *Shepherd*-del távozó esküdtekről, erélyesen rendet követelt. Tekintettel arra, hogy az ajtó becsapódott a kivonult es-küdtek után, a nyugalmat sikerült hely-reállítani a csatatér felett, a fotográfus-ok összekapolták a magnéziumos vá-szonzacskókat, a vezetékeket, a gépeket és a zsibongva kivonuló hallgatóság nyomán diadalmasan rohantak zsákma-nyúkkal munkahelyükre.

A noviszádi tőzsde új elnevezést kapott

A kereskedelmi miniszter hozzájárult az alapszabálmódosításokhoz

A kereskedelmi miniszter kedden küldte le a noviszádi tőzsdéhez a leg-utóbbi tőzsdei közgyűlésen elhatározott alapszabálmódosítások ügyében hozott döntését, amely több alapszabálmódo-sítást jóváhagyott, viszont néhányat nem engedélyezett.

A kereskedelmi miniszter hozzájárult ahhoz, hogy a noviszádi terménytőzsde ezentúl »noviszádi termény- és értéktőzsde«-nek nevezze magát, míg mostanáig csak a »terménytőzsde« címet használta.

A miniszter jóváhagyta az alapszabá-lyoknak azt a módosítását, hogy ezentúl csak bejegyzett cég lehessen tőzsdetag, vagy olyan földbirtokos, akinek legalább 50 hold birtoka van.

A miniszter jóváhagyta azt az alap-szabálmódosítást is, hogy a tőzsdebíró-ságban ezentúl a tőzsdetanács hét tagja is résztvegyen, amiáltal a tőzsdebírák száma 56-ra emelkedik. A miniszter azonban megoldotta ezt a pontot azzal, hogy a hét tőzsdetanácsos nem vehet részt azoknak a tőzsdebírói ítéletek-nek felelősségét utján való elbírálásában, amelyeknek létrejöttén közreműködtek.

A kereskedelmi miniszter egyszersmind elrendelte azt az alapszabálmódosítást, hogy ezentúl a tőzsdetanács is jogosítva van alapszabálmódosításokat eszközöl-ni. A módosítások csak akkor léphetnek érvénybe, ha a kereskedelmi miniszter azokat jóváhagyta.

Végül a miniszter hozzájárult ahhoz, hogy a jövőben tőzsdegyűlés megtartá-sához elegendő a tőzsdetagok egy ne-gyedének jelenléte, mert eddig a felénél egynél több tőzsdetag jelenléte volt szükséges a közgyűlés határozatképessé-

géhez.

A kereskedelmi miniszter nem hagyta jóvá a közgyűlésnek azt az alapszabá-lymódosító határozatát, mely szerint a tőzsdebírói illetékessége az illetéket megköztölt felekkel szemben akkor is fennáll, ha azok nem eszerítették ki költé-geiket, de a szerződéshez hű fél az ille-tetet egészben vagy részben lebonolyi-totta.

A miniszternek ez a döntése már az-

ért is evi jelentőségű, mert minden két-séget eloszlat arra nézve, hogy a tőzs-debírói csak azokban az ügyekben fog-dönteni, ahol a felek kifejezetten irás-belileg, vagy a tőzsdebírói tárgyalá-son magukat a tőzsdebírói illetékessé-gének alávetik.

Ez abból a szempontból is fontos, mert érvényüket veszítik a tőzsdebírói ille-tékessége szempontjából a magánügynö-kök által kiállított költégek.

Kosztka István hajléktalan

— Nem tudom, hová megyek — mondta a fogházirodában

Budapestről jelentik: Kosztka István dr., aki a felesége udvarlóját, Valérián Zsigmond alezredesét féltékenységében lelőtte és akit ezért négyévi fegyházra ítelt a bíróság, hétfőn délben szabadult ki a Markó-utcai fogházból a törvény-szerű orvosok véleménye alapján. Koszt-kát, aki most már szabababon marad, míg az ügyében hozott ítélet jogerőre emelkedik, a fogházirodában megkér-dezték, hogy hol van a lakása. Kosztka István habozott, gondolkodott és azután öszintén megmondta:

— Nem tudom!
— Nincs lakása? — kérdezték
— Már nincs.
— De mégis, hová megy?
— Szanatóriumba.

Mielőtt a végzetes eset megtörtént, ötszobás lakása volt Kosztkának a Szentkirályi-utca 13. számú ház harmad-ik emeletén. Amikor már hónapok óta a Markó-utcai fogházban töltötte idejét Kosztka István és tisztába jött helyzete reménytelenségével, engedett háziura kérésének és átadta lakását. A Szentkirályi-utca 13. számú ház Kéthly László báró dr. egyetemi tanár tulajdona és a professzornak fia. Kéthly Károly báró számára volt szüksége a lakásra. A fia-tal báró be is költözött. Kosztkák hu-torait pedig raktárba helyezték el. Most azután, hogy Kosztka István kiszaba-dult, nem volt hová mennie. Első utja a kincstár jogügyi igazgatóságának hi-vatalába vezetett, ahol évtizedeken ke-resztül dolgozott. A tisztviselő barát-

ságosan üdvözölték szerencsétlen sorsu-kartársukat. Voltak kollégái között olyanok, akik felkínálták vendégszere-tüket, azonban Kosztka senkit nem akart zavarni és nem fogadta el az ajánlatokat. Kitelefonált az egyik budai szanatóriumba, amelynek családja fő-résztvényese, hogy kaphatna-e szobát, ahol pihenhetne és gyógykezelhetné magát. A szanatóriumban minden szoba el van foglalva, úgy, hogy a főrésztvé-nyes, Kosztka Istvánt a saját intézete sem volt képes befogadni. Kosztka kos-siba ült és kivitette magát az egyik budai szállodába, szobáiba hozatott magának ebédet és azután rövid időre lepihent.

Délután a szabadságát visszanyert Kosztka István felkereste édesapjának egyik barátját, aki a kilenc hónapos fog-ság alatt állandóan szolgálatára volt a szerencsétlen embernek és őt kérte meg, *táldjon módot arra, hogy gyerme-két, aki feleségénél van, láthassa.* Kosztka István valóféltben van a felesé-gétől. A válópörnek még nincs vége és nincs még eldöntve, hogy kinél marad a gyermek. Kosztka István arra kérte barátját, intézze el, hogy gyermeke mi-nél előbb nála lehessen. A Kosztka-csa-lád régi barátja még a délutáni órák-ban érintkezésbe lépett Kosztkáné fivé-rével, hogy apa és gyermeke találko-zhasson. Holnap már együtt lesznek és Kosztka Istvánnak kilenc hónapos mar-dosó szenvedés után első öröme lesz, amikor gyermekét magához ölelheti.

Angol-francia-német blokk Szovjetország ellen

Hoffmann tábornok lenne az egyesült haderők vezére

A milanoi „*Secolo*“ egyik cikke, amely néhány nappal ezelőtt jelent meg, Európaszerte figyelemre és feltűnése számíthat. Az olasz lap munkatársa beszélgetett Arnold *Rechberg*-gel, a nagy-nevű német iparfejedelemmel, aki a né-met gazdasági élet egyik legkimagaslóbb személyisége. Ő volt az első, aki a leg-nagyobb nemzeti ellentétek idején is teljes eréllyel merete propagálni a francia-német gazdasági megegyezés szükségessé-gét. A fejlemények *Rechberg*-et igazolták. Már ez a tény is különös fon-tosságot és jelentőséget kölcsönöz Ar-nold *Rechberg* nyilatkozatának, aki az újságíróknak a következőket mondta el:

— Egész Európa új politikai orientá-ció kiinduló pontján áll. A francia és német ipar között immár létrejött a megegyezés és pedig elsősorban a vas-és szénérdeklésegek között, de a két állam vegyiipara között is a közeljövö-ben szerződés megkötésére kerül a sor.

— Franciaország ki fogja üríteni a Ruhr-vidéket és pedig egyedül és kizá-rólag azért, mert ezek a szerződések létrejöttek. A gazdasági megértést pedig okvetlenül követni fogja a politikai is.

— A német iparnak sürgős szüksége van amerikai hitelre és ennek elérése is főleg a francia-német megegyezéstől függ.

— De az általános politikai új orien-tációnak főleg más oka van. Európában mindnyájunknak egy közös ellensége van: a bolsevizmus. Egyszer Kínában mutatkozik, majd Marokkóban bukkan föl és egymásra uszítja a népeket. Afrikában és Egyiptomban egyaránt fenyegeti a

bolsevizmus a brit világbirodalmat.

— *Ki hinné azt, hogy Anglia leteszi a fegyvert, mielőtt egyáltalában harcra került volna a sor? De ha a bolseviz-must le akarja valaki küzdeni, Moszkva felé kell célozni. Európa a közeljövöben a szovjet elleni harcra fog egyesülni, de ez a háború nem fog a szövetséges ha-talmak részéről tulságos veresétségbe kerülni. A győzelem biztos és rövid idő alatt kiküzdhető. Ennek a hadseregnek hatalmas hátsó támasza egész Európa lesz. Ebben a kérdésben egyek Európa összes nacionalistái. A német, francia és angol nemzeti szövetségek között erről a problémáról állandó megbeszélések foly-nak. Németország leghatásosabb nem-zeti pártja, melynek taglétszáma a két-milliót meghaladja, immár kijelentette hajlandóságát a franciákkal való közös munkára. Ha Anglia és Oroszország között kenyértörésre kerül a sor, az Oroszország elleni háború viziója, amely sokak számára ma még utópia, való-sággá válik.*

— Németország és Anglia már a had-vezér nevét is ismeri, aki a szövetséges seregeket Oroszország ellen fogja ve-zetni, ez pedig *Hoffmann* porosz gene-rális, Hindenburg és Ludendorff vezér-kari főnöke.

Ezzel a nyilatkozattal szoros össze-függésben áll egy másik egyidejű jelen-tés, mely szerint a népbiztosok tanácsa európai államokkal várható konfliktusok figyelembevételével próbamozgósítás el-rendelésére utasította a forradalmi hadi-tanácsot, hogy a katonai szervezet ere-jéről meggyőződjék.

Akasztófa vagy örültekháza

Orvosi véleményről függ Leder Gusztáv kivégzése

Budapestről jelentik: *Lederer* Gusztáv kegyelmi kérvényére a kabinetiroda le-irata még nem érkezett le a katonai törvényszékhez. Hir szerint a kivégzést még a kegyelmi kérvény elutasítása esetén sem lehet egyelőre végrehajtani.

Lederer ugyanis a honvédehelyőrségi kórház elmeosztályának két orvosa tart-ja hivatalos megfigyelés alatt, hogy megállapítást nyerjen, vajton a halára-ított főhadnagy csakugyan megőrült-e. Az ilyen vizsgálat átlagos ideje nyolc hét és csak ezután kerül sor a jelentés-tételre. *Lederer* esetében mindenesetre az átlagosnál gyorsabb lefolyású a viz-gálat, de így is eltarthat még egy-két hétig, míg befejeződik. Ha az orvos-szakértők megállapítják *Lederer* örültsé-gét, akkor elmeegógyintézetben fogják internálni mindaddig, míg az orvosok megállapítják gyógyultságát. Felgyó-gyulása után a halálos ítéletet huszon-negy órán belül végre kell hajtani.

Franciaország

békeajánlatot tesz Abd el Krimnek Painlevé nyilatkozata a marokkói helyzetről

Párisból jelentik: A miniszter-tanács után *Painlevé* miniszterel-nök a sajtó képviselői előtt nyi-latkozott a marokkói helyzetről.

— A franciák és spanyolok — mondotta — folytatják tárgyalá-saikat és minden lehető meg-tesznek, hogy azok eredményei-ről Abd el Krim értesüljön. A ma-rokkói front most konszolidált és az utóbbi napok izgalmaira semmi komoly ok nem volt. Abd el Krim hivatalos spanyol és francia kül-döttek útján meg fogja tudni, hogy a tárgyalást azonnal meg-kezdheti, amikor kívánja. Mától kezdve két — egy francia és egy spanyol — félhivatalos kiküldött-nek birtokában vannak a béke-feltételek, amelyeket azonban ter-mészetesen Abd el Krimmel sem nem közöltek, sem nem javasol-tak, de amelyekről ő tudomást szerezhet. Abban az esetben, ha a francia és spanyol ajánlatot nem fogadja el, teljes erővel meg fog indulni az offenzíva. A marokkói hadosztályok első része a napok-ban érkezik Taza környékére. A csapatokat mindenütt szívesen fo-gadták. Ismételhetem — mondta a miniszterelnök — hogy a kor-mány mindent meg fog tenni, hogy az offenzíva azonnal meg-kezdődjék, amikor Abd el Krim a békét visszautasítja.

A lapok arról értesülnek, hogy *Abd el Krim* Fez környékén na-gyobb csapatösszevonásokat eszkö-zölt. A rif-kabilok offenzívája a déli frontszakaszon már megkez-dődött, egyelőre azonban nem ért el sikereket, mert a franciák még idejében koncentrállták csapataikat. A francia repülőgépek megállapí-tották, hogy Abd el Krim a front mögött nagy tömeg katonaságot tart készletlétben, amivel az a terve, hogy Fez meghódítsa. A fenyegető helyzetről *Pétain* mar-sal haditanácsot tartott, amelyen többek közt résztvettek *Noulent* és *Calmet* tábornokok is

HIREK

Kánikula

Ma délelőtt kisütött a nap.

— Na végre! — mondta a fűszeres.

— Na végre! — mondta a cipőpucozó.

— Na végre! — mondta a fraulein.

— Na végre! — mondtam én is és

megindultam a népvándorlással együtt a strandra. Az ember, mikor ezt a mondatot olvassa: »kimentem a strandra«, magától értetődőnek találja, hogy felültem a villamosra, amely aztán száguldva vitt a tóig meg sem állva. Dacára szabadjegyemnek, nem akadt számomra hely, de nem kapott helyet három szegény szunyog sem, akik velem együtt az útközön lógva tették meg az utat Palicsig. A tó az egy állóvíz. A palicsi tó egy illatos állóvíz. Hogy honnét van az illata, nem jöttem még rá, talán a sok állástól, vagy a mértéktele-nül elszaporodott halak indultak osz-lásnak? tény, hogy intenzív büztét már a kapuban éreztem és egyáltalán nem az jutott eszembe: »mi az? a fürdő-igazgatóság kölni vízzel locsolja a ta-vat?« hanem más, de szagtalanított nyilvános intézmények.

Láttam, hogy a többi emberek levet-köznek, tehát utánoztam őket és ke-mény lelki tusa után belegázoltam a tó-ba. Szégyen ide, szégyen oda: megfür-ödtem. Sőt lubickoltam is, akár egy vadkacsa és alaposan rájlesztettem né-hány szemtelen halra, amelyek vakme-rőn belemásztak a fürdőtrikómba.

A palicsi tónak két specialitása van: a békák és a nők. Persze a nők azért csinosabbak, bár nem kopolyuval lé-legzenek, a csuszdaról nem is szólva, amely még a nőknél is nagyobb gyö-nyörűség. A strandon úgy szórakozik mindenki, ahogy tud. A tisztességes asszonyok például vicceket mesélnek egymásnak és saját pikáns eseteket az életből, amelyekre aztán azt mondják: »Budapesten történt«. A molett család-anya, aki a mellettem levő padon nyuj-tózkodott, hangosan sugta a vezérkari főnökének: »pompás viccet tudok! Di-rekt a kintornába való!« Mire én ugy-teszek, mintha nem hallanám és alvást szimulálok, de ez a néni elszánt kalóz és ordítva leadja a viccet, amelynél blö-debbet még a Papp Jancsi se tud, ha megfeszül, akkor se. Aztán behorul az ég és mindenki rémülődzik:

— Aj-vaj, zivatar lesz! — és akcióba lépnek a meteorológusok, saját kompli-kált szisztemjükkal, mire a nap csupa truccból ismét kislit. Ezután jönnek a folyó ügyek.

Folyó ügyek alatt természetesen a pietykák értendők. Ezt a mesterséget nem a halak űzik, nem a pincérek és nem a szitakötők.

— Micsoda? A Sári dresszben jött fürödni!

— A Zebenyestét tegnap este a Francival látták a moziban.

— Ne félj, nem lesz ott lakodalom. Egy vasa sincs annak a pasingernek.

Ezek a mérsékeltabb diskurzusok. A javát azt sugva mondják egymásnak a nők. A sugás az valami szertartási jel-keget ad a titoknak, rejtélyt és misztik-umot és az asszonyok agyba-főbe sug-dolódzák egymást. Aztán bemártják magukat a vízbe és uszálnak. Néme-lyik úgy uszik, mint egy hattyu, mások kácsa és libamódra. Ez egyéniség és izlés dolga mindenkinél.

A vizibotrányok már sokkal mulatsá-gosabbak. X. ur beuszik ötven méteren túl Y.-nével a nádas felé. A nádas egy rossz hírű hely, akár a bár. tisztességes nős ember el is kerül. De X. és Y. könnyelműek.

Öt perc múlva Y.-né férje feklült lé-lekkel beleül egy kétevezősbe és vágtat a sarka, mint a villám. Aztán: felrepül két ijedt szárcsa a nádból. Ez rossz előjel. Utána égszakadás, földindulás, a nád örünten hullámszik, pofon, jajveszé-

kelés, majd a hagyományos válópör és önagsága utiruhát ölt. Vagy a hagy-mányos kibékülés és önagsága selyem crepdesint ölt. Mindig önagsága ölt valami újat, ha a férfiek meg is ölik egymást.

Ez esetben önagsága gvászruhákat ölt. (t. i.)

*

— **Királyi kitüntetések.** Beograd-ból jelentik: Ófelsége Svábics Stevan lovassági ezredest, a sztaribecseji ke-rületi katonai parancsnokot a Szent Száva-rend III. osztályával tüntette ki.

— **A felfüggesztett noviszadi tanácsnok ellen elrendelték a fe-gyelmi vizsgálatot.** Noviszadról je-lentik: Noviszad város közigazgatási bizottsága dr. Milovanovic Milován polgármester elnöklete alatt ülést tar-tott, amelyen folyó ügyeket intéztek el. A folyó ügyek letárgyalása után a bizottság Lakics János elnökletével foglalkozott dr. Markovics Ciga városi tanácsnok fegyelmi ügyével. Markovi-csot ugyanis dr. Milovanovic polgár-mester, mert vele szemben tisztelet-lenül viselkedett, felfüggesztette állá-sától. A közigazgatási bizottság a tanácsnok felfüggesztését jóváhagyta s elrendelte a fegyelmi vizsgálat le-folytatását.

— **Véres összeütközés kacsákok és polgárörök között.** Szkopljéből je-lentik: Az albán határon lévő Gyakovica kö-zségbe vasárnap éjjel behatoltak a ka-csákok s egy házat felgyújtottak. A megszervezett polgárörök a katonaság segítségével a helyszínre siettek, hogy a kacsákokat elűzzék, azonban erős el-lenállásra találtak. A polgárörök csak a reggeli órákban tudták visszaverni a ka-csákokat, akik hét halott hátrahagyásá-val elhagyták. A polgárörök között csak sebesülés történt.

— **Aláírták az ideiglenes olasz-magyar egyezményt.** Rómából je-lentik: Kedden délután Mussolini miniszterelnök, mint külügyminiszter és gróf Nemes Albert kvirináli magyar követ aláírták az olasz-magyar ideg-lenés kereskedelmi egyezményt. Az egyezmény a legtöbb kedvezmény ei-vén épül fel és így biztosítja a két állam tekintetbe jövő árucikkeinek kölcsönös forgalmát. Ezenkívül bizo-nyos cikkek vámtételét csökkenti. Az egyezmény szól a kereskedelmi és ipari üzemekekről is, továbbá a keres-kedelmi társaságok tevékenységéről és a kivitel, valamint behozatal engedé-lyezéséről.

— **Tauukihallgatások.** Magyarasevics Milán volt szubotocai törvényszéki elnök büntügyében, Noviszadról jelentik: Skreb-lijn Iván vizsgálóbíró augusztus 4. és 5-re reggel nyolc órára a szubotocai ke-rületi törvényszék 51. számú szobájába Magyarasevics Milán volt szubotocai tör-vényszéki elnök büntügyében mintegy harminc tanut idézett meg kihallgatásra.

— **Sorozások a topolai járásban.** Topoláról jelentik: A maliidjosi kato-nakötelesek sorozása augusztus ötö-dikén lesz Maliidjosen. Ugyanott ke-rülnek bemutató szemlére hatodikán a szekicsiek és hetedikén a feketi-csiek.

— **Tizenégy napra elítélt lövöldöző orjunás.** Osziyekről jelentik: Még a múlt év decemberében történt, hogy Galovac István kereskedősegéd, az osziyei Or-juna tagja, egy éjjel megleste az uccán Pes Szlávko, szabósegédet és revolve-réből hatszor reálott. Szerencsére csak az egyik lővés okozott könnyebb sebet Pes jobbkezén. Az osziyei törvényszék most tárgyalta ezt az ügyet. Galovac azzal védekezett, hogy önvédelemből használta fegyverét, mert Pes késsel tá-madt reá és meg is sebesítette. A bírós-ág Galovacot tizenégy napra és Pes Szlávko-t nyolc napra ogházra ítélte.

— **A sztaramoravical ipartestület ne-gyed százados jubileuma.** Sztaramoravi-cáról jelentik: Vasárnap ünnepelte Sta-ramoravical iparossága az ipartestület fennállásának huszonötödik évfordulóját. Délután félháromkor a Farkas-féle ven-déglő nagytermében jubileumi közgyü-lés volt, amelyen az ipartestület tagjai teljes számban megjelentek. Tipold Jó-zsef ipartestületi elnök megnyitó beszé-de után Offenheim Károly jegyző ismer-tette az ipartestület negyed százados működésének történetét, majd pedig To-movics jegyző méltatta az ünnepség je-lentőségét. A közgyűlésen több környék-beli ipartestület is képviseltette magát. Délután négy órákor istentisztelet volt a református templomban, ahol Dévay lelkes emelkedett szavakban emlékezett meg az iparosok ünnepéről. Öt órákor a római katolikus templomban volt isten-tisztelet. Este a Farkas-féle vendéglőben kétszáz terítékes bankett volt, amelyen több felkészöntő hangzott el. A banket-t reggelig tartó jól sikerült táncmulat-ság követte, amelynek jóvedelmét az ipartestület alapja javára fordították.

— **A bécsi cionista kongresszus.** Bécsből jelentik: Az egyik bécsi reg-geli lap arról számol be, hogy a ho-rogkeresztes tüntetés miatt a tervezett cionista kongresszus nem Bécsben lesz. A tizenegyedik cionista kongresszus irodája ezzel szemben azt közli, hogy ez a hír valótlan. A kongresszus augusztus 18-án fog megnyitni Bécs-ben.

— **A noviszadi költségvetési bizottság ülése.** Noviszadról je-lentik: A város kiszélesített tanácsának költ-ségvetési bizottsága szerdán délután 4 órákor ülést tart.

— **Megszűnik az osziyei leányvá-rház.** Osziyekről jelentik: Az irtalmas-rendi nővérek vezetése alatt álló leány-árvaházat rövid időn belül feloszlatták. Az intézet növendékeinek egy részét a nasici leányvárházba helyezik el, a töb-bit azonban végleg elbocsátják. A fel-ügyelettel megbízott irtalmasnővérek a maribori anyazárdába térnek vissza.

— **Kinai felkelők megtámadták egy angol hadihajót.** Honkongból je-lentik: Brit hadigőzösök kíséretében két gőzös érkezett menekülő külföl-diekkel a se-csuani tartományban fekvő Lu-Csauba. A kínaiak tűz alá vették a hajókat, amelyek viszonzták a tüzet.

— **Az osziyei vámcshalás.** Osziyekről je-lentik: Lang Izsó, a monopolcsaló igaz-gató és büntársai ügyében a nyomozást folytató beogradji monopol-kiküldöttek még mindig nem fejezték be a vizsgá-latot. Az államkincstár a gyár ingatla-naira 25 millió dinár erejéig telekköny-vi betételást eszközölt, hogy részben fedezetet kapjon az államkincstár kára-ra elkövetett monopolcsalásért. A Bécs-ben letartóztatásban levő Lang Izsó igazgató kiadatása iránti eljárás még folyamatban van. Langot védője kérel-mére beszámíthatóságának megállapítása céljából orvosi megfigyelés alá helyez-ték.

— **Nem pislog a dubrovniki Máriaszobor.** Dubrovnikból je-lentik: Papokból álló bizottság hétfőn dé-lután végérvényesen megállapította, hogy a dubrovniki Mária szobor nem pislog. A bizottság több mint ötezer hívő előtt hirdette ki határozatát, a mely a szoborhoz fűződő legendát eloszlatja.

— **Pusztító hőség Berlinben.** Berlinből je-lentik: Berlin környékén az óriási hőség következtében nagy erdőtüzek vannak. A nagy meleg miatt a csatornáknak olyan erős am-moniák-gázok keletkeznek, hogy több járókező elájult. A meleg 32 fok Cel-sius. Bécsből is ugyanilyen meleget jelentenek.

— **Állatorvosok kongresszusa Ljublja-nában.** Ljubljanából je-lentik: A jugoszlá-viai állatorvosok vasárnapi kongresszusa az országos egyesület új elnökévé Mar-kovics Dusan sztaramoravical főállator-vost választotta meg. A kongresszus többek között elhatározta, hogy a közel-jövőben szerb-német nyelvű állatorvosi szaklapot fog indítani.

— **Ujabb földrengés Kalifornia-ban.** Sanfranciskóból je-lentik: Kali-fornia egyes részeiben erős földlökést éreztek. A földlökés épen istentisztelet idején jelentkezett. Az egyházi szer-tartást megszakították; a hívek az utcára rohantak. Kár sehol nem esett.

— **Egy kiszabadult fegyenc három betörést követett el Novisadon.** No-visadról je-lentik: Ismeretlen tettesek kedden délben betörték Remeli Antal pékmester Kralj Petra-uccai fióküzle-tébe, ahonnan kétezer dinárt vittek el. A betörők ezután Vasvizljevic Drago-mir kötöttáru kereskedő szomszédos üzletét látogatgatták meg, ahonnan két-száz dinárt vittek el magukkal. Félkettő-ör pedig azt a jelentést kapta a rend-őrség, hogy Remeli pék Vasut-uccai főüzletébe is betörték, ahonnan hétszáz dinárt és kétszáz ezer magyar koronát loptak. A rendőrség megindította a nyomozást és hosszas hajsza után sike-rült is a betörések egyik tettesét el-fogni Jovanovic Dragutin beogradi la-katos személyében Jovanovic Dragutin-ról kiderült, hogy nemrég szabadult ki a mitrovicai fegyházból, ahol gyilkosság miatt tíz évig ült. Jovanovic bevallotta, hogy kedden délben érke-zett Beogradból Novisadra, ahol a be-töréseket Fejes Károly magyarországi illetőségű lakatos segítségével követte el. Jovanovicot letartóztatták. Fejes kézrekerítésére megindult a nyomozás.

— **Öngyilkosság.** Apatinból je-lentik: Paróka József napszámos apatinj lakos a fáskamrában hétfőn felakasztotta ma-gát. Mire reggelre észre vették már ha-lott volt. Az öngyilkos tettenek elköve-tése előtt ünneplőruhába öltözött. Tet-tének oka buskomorság.

— **Szerencsétlenül járt mozdonyve-zető.** Osziyekről je-lentik: Az alsóvárosi pályaudvaron egy mozdonyt próbáltak ki. Ledenicsar László gépész, ki a mozdonyt vezette, mélyen kihajolt a gép-ből, hogy a kerekek mozgását megfi-gyelje. Ebben a pillanatban a mozdony egy hid alatt ment el és a hid egyik pillére a kihajoló gépész fejéhez ütö-dött. Ledenicsar súlyos sérüléseket szenvedett a fején és eszméletlen álla-potban szállították a kórházba.

— **Rendőröket gázol a bécsi auto-mobil.** Bécsből je-lentik: Az utóbbi két napon több automobil-baleset történt. Ezek közül az egyik halálos volt, két másik esetben a forgalmat ellenőrző rendőröket gázolták el. Ebből az alka-lomból a Wiener Allgemeine Zeitung közlése a május hónapi balesetsta-tisztikát, amelyből kitűnik, hogy május-ban 106 automobil-baleset történt és ezek közül 11 halállal végződött.

— **A fiatal Rockefeller nagy kato-likus alapítványt tett.** Párisból je-lentik: A fiatal Rockefeller, mint New-yorkból je-lentik, a legutóbbi napokban kétmillió alapítványt tett a csikágói egyetem katolikus fakultásának javára.

— **Gyilkos anya.** Budapestről je-lentik: A budapesti rendőrség a bécsi hatóságok megkeresésére letartóztatta Boscheger Mária nevelőnőt, aki a bécsi Adria szállodában meggyilkolta tizen-negy napos gyermekét. A nevelőnő beismerte, hogy házasságon kívül szü-letett gyermekét megfojtotta és a holt-testet a Dunába dobta. A gyilkos anyát átadják a bécsi hatóságoknak.

— **Két új vonatjárat a Vajdaságban.** A szubotocai vasutigazgatóság közli, hogy augusztus elsejével két új sze-mélyvonatjáratot indít. Az egyik a Ve-likibeckerek—Begej—Belackva vonalon, a másik az Osziyek—Samac vonalon fog közlekedni.

— **A szentai Gazdakör a nyugdíjas városi tisztviselők ellen.** Szentáról jelentik: A város gazdasági bizottság legutóbbi ülésén a városi nyugdíjasok részére ötven százalékos nyugdíjemelési szavazott meg. A szentai Gazdakör, melynek elnöke Kiss Simon volt gazdasági tanácsnok, nyugdíjas tisztviselő, alelnöke Vámos János főgimnáziumi tanár, titkára Novoszel János iskolaigazgató, a közgyűlést előkészítő értekezleten erélyesen tiltakozott a tisztviselők nyugdíjának felemelése ellen. A Gazdakör magatartása nagy elkeseredést keltett a nyugdíjasok körében, minthogy ezek után kétes, megszavazza-e a közgyűlés a nyugdíj felemelést.

— **Nagy tűzvész Göteborghon.** Göteborghonról jelentik: A városban óriási tűzvész pusztított. Azt hiszik, hogy gyújtogatás történt, mert a tűz több ponton egyszerre gyűlt ki. A tűzoltók csak nehezen tudták megfékezni a veszedelmet. Otás közben két ember súlyosan megsebesült.

— **Higlyban összeül a magyar-csehszlovák döntőbírószék.** Hágából jelentik: A holland legfelsőbb törvényszék épületében szerdán ülésére ül egybe a vegyes magyar-csehszlovák döntőbírószék. Ezen az ülésen ama kártérítési követelések ügyét tárgyalják, amelyeket csehszlovák állampolgárok a magyar kommunista csapatok által 1919-ben okozott károkat miatt emeltek a magyar állam ellen. Tárgyalni fognak továbbá bizonyos adósságfelértékelési kérdéseket, amelyek a trianoni szerződéssel vannak kapcsolatban. A döntőbírószék elnöke Schreider; főnökei Balás Károly (Magyarország) és Kadlec (Csehszlovákia). A magyar kormányt Gajzágó László miniszteri osztálytanácsos, a vegyes döntőbírószék mellé kirendelt fő-kormány megbízott, a cseh kormányt pedig Hobza professzor képviseli. Az ülészt némi megszakítással augusztus elsőjéig fogják folytatni.

— **Vasúti szerencsétlenség Mosztárbán.** Mosztárból jelentik: Hétfőn reggel halálos kimenetelű vasúti szerencsétlenség történt a mosztári vasútállomásnál. A szarajevói személyvonat, még mielőtt beérkezett volna a Mosztárból Sarajevóba érkező személyvonat, jelt kapott az indulásra. Az első kanyarultnál összeütközött a két vonat. A Sarajevóba induló vonat összes harmadosztályú kocsija felborult és maga alá temetett egy katonát, akit halva húztak ki a romok alól. Többen súlyosan megsebesültek.

— **Megkezdtek a noviszadi járdák javítását.** Noviszadról jelentik: A járdák javítását a Duna, Kralja Petra és Kralja Alekszandra utcákban kedden kezdték meg. A járdajavítási munkálatok költségeit a háztulajdonosok fedezik. Az utasok javítására a város 100.000 dinárt irányzott elő.

— **Szubotcai adókövetések.** Julius 29-én a következő V—VI—VII—VIII. körök kerülnek sorra: Budinsevic Jenő, Budinsevic Simonné, Buljovics Pálné, Buljovics Péterné, özv. Evetovics Józsefné, Govesik Mária, Graics Pálné, Pintér István, Pujkás Vincéné, özv. Szekulics Peróné, Marjanovics Lajosné, Nincsics Sándorné, Virág Szvetiszlávne, Schlesinger József, Tikviczki Józsefné, Pukel és Sefesics, Bojniczki Mátyás, Cseszko István, Grad József, Fister Gusztáv, Harmat József, Horvát Albert, ifj. Horvát Pál, Horvát János, Horvát Lajos, Krekaska Mátyás, Krekaska Dezső, Nagy J. Alajos, Patocska Iván, Poljácovics Kálmán, Flesch Szabó, Josip Slézi, Stancsik György, Soltz Iván, Vakula, Wilhelm Ernő, Zamin András, Erényi Lipót, Hadnagy István, Jakics Mihály, Kovács Sztrikó Márkó, Macsarovics Béla, Mikuska István, Nagyvarjas Rókus, Sefesics Lajos, Talányi Ede, Marcikics Alajos, Merth Lajos, Mészáros József, Tenkeli Sándor, Eke Mihó, Faragó István, Horvát József, Kajcs Lajos.

Anglia spórol

Baldwin nagy takarékosági akciót indít — Nemcsak a katonák zsoldját, hanem az államhivatalnokok fizetését is leszállítják

Londonból jelentik: A keddre tervezett minisztertanácsot a flottaprogram ügyében nem tartották meg. Beavatott helyen azonban úgy tudják, hogy az az ellentét, amely a kormány kebelén belül a flottakérdésben az elmúlt napokban mutatkozott, véglegesen elsimult. *Bridgeman* tengerészeti miniszter nem fog lemondani. A katonák zsoldját, amelyet eredetileg csak a hadseregben akartak leszállítani, a haditengerészet és a légitöltő kebelében is mérséklék. *A hadseregben 20, a haditengerészetnél 15 és a légi flottánál 10 százalékkal szállítják le a legények zsoldját.*

Baldwin miniszterelnök egyébként további mélyreható takarékosági gondolatokkal és tervvel foglalkozik.

— **Tíz egy novisadi vasöntőben.** Noviszadról jelentik: Kovács és Társa vasöntőjében kedden délután kezdtek meg a munkát. A vas ötvázása közben a tíz méter magas vaskémény átütésedett, amitől azután tüzet fogott a tetőgerenda is. A kivonult tűzoltók lokalizálták a tüzet.

— **Egy tönkrement beográdi nagykereskedő öngyilkossága.** Beográdból jelentik: Hétfőn délután szívenlőtte magát Gyorics Szvetiszláv beográdi textilárnyagkereskedő. Hátrahagyott levelében azt írja feleségének, hogy azért lett öngyilkos, mert tönkrement.

— **Harisnyabojkottot kezdenek az angol nők.** Londonból jelentik: Az amerikai lövőteményt rövid idő óta nemcsak a majompör tartalja izgalomban, hanem a selyemharisnyagyárosok ellen indított küzdelem is, amelynek hullámai most Angliába is átcsaptak. Az angol hölgyek ugyanis, felbuzdulva amerikai elvtársnőik példáján, merészen elhatározták, hogy nem fognak többé harisnyát hordani. A küzdelem éle itt is a gyárosok és az állam, jobban mondva a hatalmas adók ellen irányul, amelyek miatt csak a nagyon jómódu angol nők tudnak selyemharisnyát viselni. A harisnyaelenes mozgalomnak máris rengeteg hive van, bár ezideig még egy hölgy sem mert meztelen lábakkal megjelenni London utcáin. A nagy propagandát egyébként növekvő lelkesedéssel szemlélik a — kozmetikusok, mert bizonyos, hogy a meztelen lábviselés életbeléptetésekor az ő iparuk is magára fog lendülni.

— **Elfogadták a német antiszemita javaslatot.** Berlinből jelentik: A bíredalmi tanács keddi ülésén elfogadta az amnesztia törvényjavaslatot.

— **Gyilkos villám.** Mint Barriból jelentik, az ottani környéken heves vihar pusztított. Az egyik majorba villám csapott be s a majorba menekülő munkások közül hármat halálra sújtott, négy pedig életveszélyesen megsérült.

— **Pórujárta tolvaj.** Noviszadról jelentik: Viktovics Milos foglalkozás nélküli egyén Petrovaradinban különböző holmikat kínált megvételre egy ottani lakosnak. Az illető a holmokban a tőle ellopt tárgyakra ismert és a tolvajt átadta a rendőrségnek.

— **Az osztrák képzőművészek a budapesti osztrák követ ellen.** Bécsből jelentik: Az osztrák képzőművészek szövetsége panasszal fordult az osztrák közoktatásügyi miniszterhez. Azt panaszolják el a képzőművészek, hogy a *Secessio*, *Hagendbund* és *Kunstschau* egyesületek budapesti kiállításán *Calice*, a budapesti osztrák követ sem a megnyitáson, sem pedig a későbbi ünnepeken nem szólalt fel, sőt a művészek hivatalos látogatását még névjegyének leadásával sem viszonzta.

Különösen a kormányhatóságok takarékoskodását akarja fokozni és utasítani akarja az egyes hivatalokat, hogy mindenben a takarékoság alapelveit tartsák szem előtt. A hatóságok hivatalnokainak létszáma a háború alatt igen megnövekedett és ma ez a megnövekedett hivatalnokkar nagy gondot okoz a kormánynak. A fizetéseket annak idején a legjobban konjunkturában állapították meg, az akkori életstandardnak megfelelően. Most tehát, hogy az élelmiszer-index esett, a kormány elérkezettnek látja az időt, hogy a hivatalnoki fizetéseket az új viszonyoknak megfelelően leszállítsa. Ez a rendszabály többmillió angol font megtakarítást jelentene az államkincstár számára.

— **Nagy zivatar Budapesten.** Budapestről jelentik: Kedden délelőtt egy óra hosszat tartó heves orkán és jeges felhőszakadás volt Budapesten. A villám a Teréz-körut és az Andrássy-ut környékén öt helyen lecsapott. A Frangepán-ucca és Róppentyű-ucca sarkán egy építő hába is beütött a villám; az erős légnem is itt három munkást lesodort az alványokról. A munkások súlyosan megsebesültek. A víz sok helyütt behatolt a pincékbe, úgy hogy a tűzoltóknak kellett szivattyúkkal kivonulniok.

— **Meghalt egy magyar nemzetgyűlési képviselő.** Budapestről jelentik: *Mikó Jenő* a hatvani kerület egységspárti képviselője kedden délután negyvenkilenc éves korában Budapesten meghalt.

— **Öngyilkos lett egy budapesti bankár.** Budapestről jelentik: A budapesti bankárvilág egyik legismertebb tagja, *Surányi Armin*, a *Schwartz* és *Társas* bankcég hatvanhárom éves főnöke kedden délelőtt felfelötte magát. Súlyos sérülésével a *Pajor-szanaszatórium*ba szállították, azonban állapota reménytelen. Tettét idegromában követte el.

— **Talált tárgyak.** A palicsi fűdőrendőrség kedden délután két női retikült talált. Igazolt tulajdonosa átveheti a palicsi rendőrségen.

— **Egy havi fogház a jegyző megsértéseért.** Noviszadról jelentik: 1922 december 12-én történt, hogy a paragi képviselőtestület ülésén *Radoszavlyevics Rada* képviselőtestületi tag súlyosan sértő szavakkal illette *Antics Péter* községi jegyzőt, mert az szerinte, amikor *Pasin Bogoljub* képviselőtestületi tagot valamilyen ügyben informálta, zavarta az ülést. *Antics* jegyző *Radoszavlyevicset* bepörölte. A noviszadi törvényszék a keddi tárgyaláson egy havi fogházra ítélte *Radoszavlyevicset*.

— **Feldarabolta feleségét.** Rómából jelentik: Olaszországban rövid idő alatt három nőt gyilkoltak meg borzalmas kegyetlenséggel. Az első öngyilkosság Genuában történt, a második Nápolyban. Egyik gyilkosság tettesét sem tudták kideríteni és máris egy harmadik borzalmas kegyetlenséggel végrehajtott öngyilkosság tartja izgalomban Olaszország közönségét. Ez a gyilkosság *Adriában* történt, a padovai tartományban. *Pasualli* gyári felügyelő meggyilkolta és feldarabolta feleségét, azután a feldarabolt holttestet utazókocsiba gyömöszölve, a Pó folyóba lökte. *Pasualli* feleségével, aki rajztanár volt, rossz viszonyban élt. Egy fiatal leánynak udvarolt és emiatt állandó volt az összetűzés a házastárs között. Vasárnap este a szomszédok heves veszekedés után borzalmas jajkiáltást hallottak *Pasualli*

lakásából, ahova azonban nem mertek bemenni. Nem sok idő múlva, *Pasualli* egy nagy autókocsarral elhagyta a lakását. A szomszédok azonnal értesítették a rendőrséget, amely feltörte a lakást. Az ott lévő vértócsából rögtön látták, hogy gyilkosság történt. A rendőrség néhány órával később már el is fogta *Pasuallit*, közvetlenül azután, hogy az utazókocsarat, amelyben felesége feldarabolt holtteste volt, a Pó-folyóba dobta. A gyilkos egyelőre még nem vallotta be borzalmas tettét.

— **Autóelgázolás.** Kedden este a *Palicsi-uton* egy autó elgázolt egy kis gyermeket, aki a fején sérüléseket szenvedett. A gyermeket beszállították a kórházba. *Patarasics Antal* sóffórt a rendőrség őrizetbe vette.

— **Szurkálás.** Szlatináról jelentik: *Jorgics Vid* és *Tomo*, kometniki földművesek szénát vásároltak és azt a földjükön helyezték el. *Szomszédjuk*, *Jorgovics Goja* földműves szemükre vetette, hogy az ő szénájából is elvettek. Ezen összevesztetek, végül a két *Jorgics* vasvillákkal támadták meg *Jorgovicsot* és olyan súlyosan összeszurkálták, hogy öntudatlan állapotban szállították be a kórházba. A csendőrség a két *Jorgicsot* letartóztatta és átadta őket a szlatinai bíróságnak.

— **Nyolcnapi fogház egy nő bántalmazásáért.** Noviszadról jelentik: A noviszadi járásbírószék könnyű testi sértés miatt nyolcnapi fogházra ítélte *Bohus Toma* villameskalauzt, aki egy *Beno Anna* nevű nőt megvert. Az ítélet jogerős.

— **Egy kilakoltatás epilógusa.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék kedden akarta tárgyalni *Hegedüs Lajos* szabász és felesége bűnyűjét, akik ellen hatóság elleni erőszak miatt indult eljárás. *Hegedüsék* ugyanis amikor kilakoltatták őket *Futaki-ucca 33* szám alatti lakásukból, a kilakoltatást végző *Fradl Danilo* végrehajtónak és a vele lévő két rendőrnek ellenszegültek. A tárgyaláson *Hegedüsék* nem jelentek meg, mire a tárgyalást elnapolták.

A legszembetűnőbb tényezéseket láthatja majd a subotcai Nagyvásár és Kiállítás!

— **Elfogott tolvajok.** Noviszadról jelentik: A vasúti rendőrség letartóztatta *Bilics Frányót*, aki *Fekete Milán* és *Jurics Ivó* álnévet használták. Egyidejűleg egy *Bóka Lajos* nevű egyént is elfogtak. Mindkettő rovtomultu tolvaj.

— **Bécsben megbukott az amerikai zsidó színház.** Bécsből jelentik: Az amerikai zsidó színház, amely a bécsi *Karltheaterben* vendég szerepelt, a harmadik előadás után érdeklődés hiányában kénytelen volt vendégjátékait megszüntetni.

— **Szimfónikus hangverseny Palicson.** A palicsi Vigadó nagytermében július hó 20-án délután hat órai kezdettel *Hermann József* zeneiskolai tanár vezetésével ötvenkét tagú zenekar fog hangversenyezni. A hangverseny műsora a következő: 1. Mozart: Die Entführung aus dem Serail. 2. Bruch: G-moll hegedűverseny. Előadja *Dimitrievics Milán* zeneakadémiai növendék. Kiséri a szimfónikus zenekar. 3. Beethoven: X. szimfóniája. Jegyek 15 és 30 dináros árbau *Hermann* tanárnál válthatók.

Dr. Salamon Frigyes ügyvéd dr. *Wilheim Jenő* ügyvéddel való társulása folytán irodáját I. Kralj Alekszandra utca 4. sz. alá (*Rossia-Fonciére* palota, I. emelet) helyezte át.

Roth Olga kozmetikai intézetében. *Kr. Aleksandrova* utca 4. szám alatt, a *Rossia Fonciére* palotájában, félemlen, modern szépségápolás, arcberuházás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szemölcsök, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját-készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, győzvszappanok, arcfehérítő- és szemölcsököncsök stb. Ugyanott vidéki hölgyek megfelelő honorárium ellenében a modern szépségápolás minden ágában kiképeztetnek.

KÖZGAZDASÁG

Egymilliárd aranyárka jóvátétel egy év alatt

Párisból jelentik: A »Le Temps« részletes kimutatásban közli Parker Gilbert, a Dawes-jóvátétel végrehajtó biztosának összeállítását azokról a jóvátételi összegekről, amelyek 1924 augusztus 1. és 1925 június 30-ika között folytak be. A kifizetett összegek kerek egymilliárd aranyárkát tesznek ki, nem számítva bele azokat a költségeket, amiket a bizottságok fenntartására és egyéb költségekre fordítottak.

A kimutatás szerint általános jóvátétel fejében 780.202.011 aranyárka folyt, melyből 669.856.082 aranyárkát Németország fizetett be az esedékes 800 millió árka törlesztésére. 100 millió árkát a német vasutak fizettek reparáció fejében, 10 millió 161 ezer 525 árkát Belgium és Luxemburg fizetett jóvátételi számlára, a részükre szállított szén ellenértékéül. 184.404 aranyárka különböző kamatok befizetéséből származnak.

A jóvátételből a győztes államok a következőképpen részesültek:

Franciaország 335.506.390 aranyárkát kapott az elmúlt tíz hónapra, amelyből júniusra 27.064.837 aranyárka esik. Anglia 165.930.858 és 8.550.542 aranyárkát, Belgium 78.313.032 és 7.559.253 aranyárkát, Olaszország 51.739.283 és 2.967.853 aranyárkát, Jugoszlávia 23.971.559 és 1.991.651 aranyárkát, Románia 6.212.355 és 1.148.779 aranyárkát, Portugália 4.054.281 és 365.332 aranyárkát, Japán 3.711.459 és 11.578 aranyárkát, Görögország 2.225.731 és 200.201 aranyárkát kapott.

Ugyancsak a jóvátételi összegből még a következő kiadások történtek: reparációs bizottság költségei 5.208.601 aranyárka, a területiális bizottság költsége 7.025.361 aranyárka, az ellenőrző bizottságé 70.000, a dunai bizottságé 216.106, különböző adminisztrációs költségek 2856.073 aranyárka.

Miroslavjevic Koszta a szuboticiai kiállítás elnöke. A szuboticiai kiállítás elnöki tisztét Miroslavjevic Koszta, a noviszadi kereskedelmi és iparkamara elnöke vállalta el. Miroslavjevic Koszta kamarai elnök kedden Szuboticán tartózkodott és elnöklésével a kiállítás igazgatósága kidolgozta a szuboticiai kiállítás részletes programját.

Borbélykongresszus Beogradban. Beogradból jelentik: Az idei borbély-kongresszust augusztus 15-én tartják meg Beogradban.

Hindenburg aláírta az új német valorizációs törvényt. Berlinből jelentik: Hindenburg bírodalmi elnök aláírta az új valorizációs törvényt, amely szerint a jézálog- és járadékadósságokat az aranyérték 25 százalékáig, a takarékbetéteket pedig 12 és fél százalékra valorizálják.

Aranypénzt vetet a kormány. Beogradból jelentik: A kormány Sztojadinovics pénzügyminiszter indítványára elhatározta, hogy mielőtt a már régebben megrendelt ezüst és nikkal pénzék megérkeznek, aranypénzt fog veretni. Körülbelül egy millió darab aranypénz vérese van előirányozva, amelyek nagy

része az osztrák-magyar monarchia volt tíz- és huszkoronás aranypénzeiből kerülnek ki. Az aranypénz forgalmi értékét később állapítja meg a pénzügyminiszter.

Megszűnik a szarajevói vámhivatal. Szarajevóból jelentik: Szeptember hó elsejével megszűnik a szarajevói vámhivatal. Ezzel kapcsolatban a közlekedésügyi miniszterium elrendelte, hogy az ugynevezett szarajevói városi állomást szeptember hó elsejével szüntessék be.

Kisiparos bünt követ el, ha nem állít ki a suboticiai Nagyvásár és Kiállításon!

Valorizáció az ipartörvényben. A belügyminiszterium rendeletet bocsátott ki, mely szerint az ipartörvényben előírt illetékek, büntetések s egyéb pénzbeli kirovások valorizálandók s még pedig úgy, hogy 1 korona helyett 15 dinárt kell számítani. A rendeletről a vármegyei hatóságok a községeket is értesítették.

Telefon Srmskamitrovica és Budapest között. A posta- és távírdaugyi miniszterium hétfőn értesítette a srmszkamitrovicai előjáróságot, hogy augusztus hó 1-ével engedélyezi a Budapest-Srmszkamitrovicai telefonvonal használatát.

Lóverseny lesz Suboticán a Vásár és Kiállítás tartama alatt!

Szakértők konferenciája a vajdasági adókról a pénzügyminiszteriumban. Beogradból jelentik: Az egyenesadók vezérigazgatóságához tömérdek panasz érkezett be a megadóztatások és a megadóztatást végző adóbizottságok ellen. A vajdasági kereskedelmi és iparkamarák intervenciójára az egyenesadók vezérigazgatósága elhatározta, hogy a vajdasági adóesérmeket tárgyalás alá veszi. Csütörtökön összeül egy vajdasági adószakértőkből összeállított bizottság és megvizsgálja a panaszokat.

SPORT

Becskerekai atléták a bécsi atlétikai versenyen. Veliki-Becskerekéről jelentik: A becskerekai atlétikai alszövetség részéről Ambrózi, Jovánovics (Obilics) és Teleszko (Zak-Szlávia) vesznek részt a július 25-26-iki bécsi nemzetközi atlétikai versenyen. A becskerekai atléták kedden utaznak Bécsbe. Ambrózi és Jovánovics a súly- és diszkoszvetésben indulnak, Teleszko pedig a táv- és magasugrásba nevezett be. A bécsi verseny rendkívül érdekesnek ígérkezik, mert azon az osztrák és a jugoszláv atlétákon kívül magyar, német és csehszlovákiai atléták is résztvesznek.

Paddock új világrekord alatt futott Helsingforsban. Helsingforsból jelentik: Az amerikai Paddock a 125 méteres gyorsfutásban 13'6 mp.-cel új világrekordot állított fel.

Tennisz-szakosztályt létesített a szuboticiai Sport egyesület. A szuboticiai Sport Egyesület tenniszszakosztályt létesített, amely a városligeti tennispályán fog működni. A szakosztályba összesen negyven jelentkezőt vesznek fel. Jelentkezéseket július 26-ig elfogad Balázs Jenő (Rossia-Fonciera). Ugyanott közlik a feltételeket is.

Budapest válogatott csapata Zagrebben. Zagrebból jelentik: Augusztus 16-án mérkőznek Zagrebben Budapest és Za-

greb válogatott csapatai, a Gradjanski új pályáján. A zagrebi csapat a következő felállításban fog szerepelni: Mitelcsics (Gradjanski), Pazsur (Concordia) — Vrbancsics (Concordia), Hltrec (Gradjanski) — Preml (Hask) — Remeč (Gradjanski), Babics (Gradjanski) — Göcz (Gradjanski) — Perska (Gradjanski) — Vinck (Hask) — Placseriano (Hask).

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. július 21.

Budapest deviza 12.47—12.55, valuta 12.27—12.49.

Prága deviza 59.59.50, valuta 58.75 59.25.

Berlin deviza 7.36—7.38 milliárd márka, valuta 7.26—7.30 milliárd márka.

Bécs deviza 12.43—12.47, valuta 12.40—12.48.

Trieszt deviza 47—47.30.

London deviza 277.

Newyork deviza 176

Zürich, jul. 21. Zárlat: Beograd 9.05, Páris 24.35, London 25.035, Newyork 315, Brüsszel 23.99, Milánó 19.125, Amsterdam 206.80, Berlin 122.625, Bécs 0.007255, Szófia 3.75, Prága 15.25, Varsó 98.625, Budapest 0.00725, Bukarest 2.50.

Beograd, jul. 21. Zárlat: Páris 271, London 277, Newyork 56.95, Brüsszel 263.75, Milánó 212.75, Amsterdam 22.85, Berlin 13.62, Bécs 804.50, Prága 169, Szatleniki 92, Budapest 804, Genf 1198.50, Bukarest 28, Valuták: Lira 214, Osztrák korona 806.

Zagreb, jul. 21. Zárlat: Páris 266—271, London 275.80—278.80, Newyork 56.59—57.39, Amsterdam 22.75—23.05, Berlin 13.495—13.645, Bécs 7.98—8.10, Prága 168.65—170.45, Budapest 7.95—8.15, Zürich 11.055—11.155, Trieszt 211.50—214.50, Valuták: Dollár 55.80—56.60, Cseh korona 164.80—167.20, Lira 211.50—214.50.

Noviszadi terménytőzsde, jul. 21. A külföldi lanyhább jelentések az irányzatot itt továbbra is befolyásolták és a szép időjárással kapcsolatosan buzában alacsonyabb árak mellett élénkebb kínálat mutatkozik. Buzában a vételkedv esekély, tengeriben pedig szintén megcsappant a vételkedv. Buza bácskai VII. K. D. 310 dinár, bácskai új VIII. K. D. 300—305 dinár, bácskai új IX—X. K. D. 310 dinár. Árpa szerémi új 65 K. D. 200 dinár, Tengeri bácskai K. D. 190 dinár, bánáti K. D. 180—183 dinár. Forgalom: Buza 1800 mm., árpa 100 mm., tengeri 1000 mm.

Szentai gabonaárak, jul. 21. Szentáról jelentik: A keddi gabonapiacra a következő árak szerepeltek: Buza 270 dinár, Tengeri 175 dinár, Vasuti szállításra 177.50 dinár, Hajóra szállításra 180 dinár, Augusztus—szeptemberre 185 dinár, Árpa 160 dinár, Sörárpa 185 dinár, Zab 170 dinár, Köles 185 dinár, Muhar 180 dinár, Repce 360 dinár, Heremag 1410 dinár, Bab 240 dinár, Rozs 200 dinár, Liszt 0-ás GG, 640 dinár, 2-es 600 dinár, kenyérliszt 5-ös 570 dinár, Korpa 210 dinár, Ujliszt 0-ás 520 dinár, főző 470 dinár, kenyérliszt 420 dinár, Augusztusi szállításra.

Csikágói gabonátőzsde, jul. 20. Buza júliusra 158, buza szeptemberre 154.25, buza decemberre 155.25, Tengeri júliusra 102.25, Zab júliusra 43.75, Rozs júliusra 98.

Newyorki gabonátőzsde, jul. 20. Buza őszi vörös 162.25, Buza őszi kemény 177.25, Tengeri 120.875. Az irányzat buzánál tartott, tengerinél alig tartott.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Vukovár 235 (+3), Palánka 246 (+6), Noviszad 266 (—), Zemun 305 (—4), Smederevo 372 (—1), Dráva: Maribor 97 (—18), Donji Miholjac 106 (+14), Osijek 138 (+8), Száva: Zagreb 48 (—6), Sisak 160 (—20), Jasenovac 276 (—2), Bród 281 (—9), Mitrovica 290 (—10), Beograd 240 (—3), Tisza: Becse 370 (—10), Titel 354 (—4), Kupa: Karlovac 70 (—12), Vrbas: Banja Luka 98 (—8), Bosna: Doboij 84 (—12), Drina: Zvornik 36 (—4), Morava: Csuprija 140 (+12).

HORVÁT LESZÁMITOLÓ BANK ZAGREB

Alaptőke: Din. 200,000,000.—
Befizetve: Din. 140,000,000.—
Tartalékok: Din. 50,000,000.—

FIÓKINTÉZETEK:

Subotica, Beograd, Dubrovnik, Križevci, Maribor, Osijek, Petrinja, Sušak, Vinkovci

ELFOGAD

betéteket könyvecskére és folyószámlákra a legkedvezőbb kamatozás mellett

FOGLALKOZIK

devizák és valuták eladásával és vételével, valamint az összes bank- és tőzsdeműveletekkel

FINANCIROZ

kereskedelmi és iparvállalatokat

ÖSSZEKÖTTETÉST

tart fenn a legnagyobb bel- és külföldi pénzintézetekkel

5996

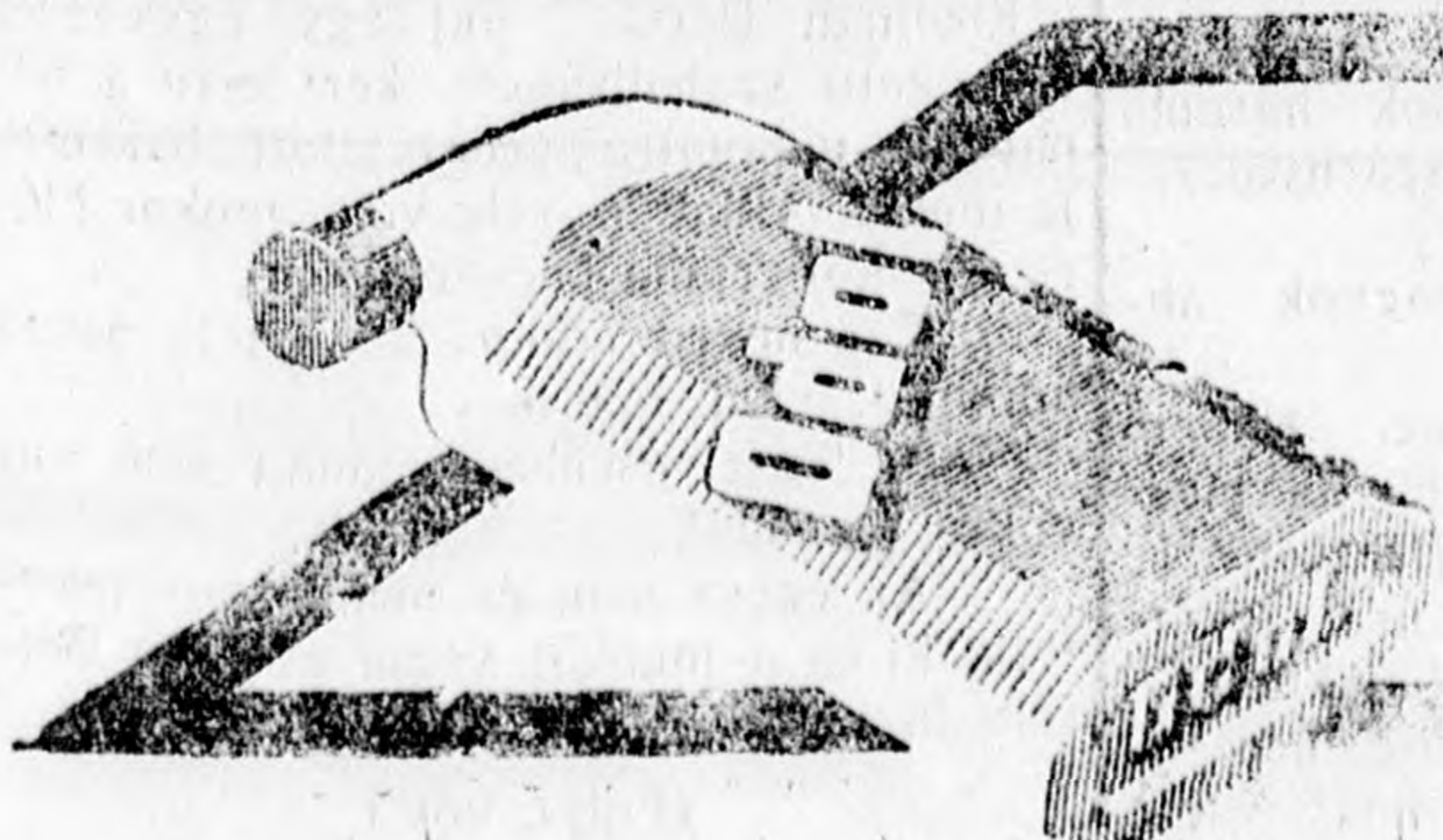
Ez Bayer híres fájdalom csillapító

Aspirin tablettáinak

eredeti csomagolása.

Figyeljünk a kék-fehér-piros védjegyre!

Egy egyetemi tanár írja: „Többszöri vizsgálataim alapján ki kell jelentenem, hogy az Odol kitünő antiszeptikum a szájüreg számára és hogy különösen alkalmas a mindennapos száj- és fogápolásra. Erősíti a foghúst és megóvjaa a fogakat az üregek képződésétől.”

A versenyautó halottja

Regény. Irta: F. X. Kappus

3. folytatás

Az eddig közölt részek tartalma: Horváth Elemér báró Montecarlóban megismerkedett Mirjammal, egy szép bécsi lánnyal. Mirjam szerelmes a báróba. Horváth azonban Montecarlóban elvesztette egész vagyonát és hirtelen elulazott jugoszláviai kastélyába. Mirjam telepátkus transzba esik és ebben az állapotában világosan látja, hogy Horváth báró íróasztala mellett agyon akarja löni magát.

„Egész viselkedésében volt valami fölényesség”

Mirjam hirtelen összegörnyedt, kezét magasra emelte és haját halántékára szorította, végigsimította egész a nyakáig.

— A báró megöli magát...

A lány egészen összegörnyedt. Apja egy-egy pohár vizet nyújtott neki.

— Jaj, vér...

Pár pillanat múlva belépett az orvos. Egyenesen Mirjamhoz sietett és mozdulatlanul szemlélte, csak tekintetét furta a lány arcába.

Halkan krákokott:

— Kérnem kell önöket... — fordult az ott-állókhoz.

Egyedül maradt a lánnyal. Griebbs doktor és Lepkowski még látták, amint nyugodt kézzel Mirjam pupillareflexét kezdte vizsgálni. Azután bezárult az ajtó.

Husz perc múlva lejött az orvos a hallba.

Szabályszerűen bemutatkozott és megkezdte:

— Van-e ismerőseik között, akik hipnotikus kísérletekkel foglalkozik? Illetőleg lehetséges-e, hogy a kisasszonyra valakij az utóbbi időben hipnotikus befolyást gyakorolt volna? Ezt nagyon nyomtatékosan kérdezte, mert mindenre gondolni kell. Itt mindenféle ember megfordul és ilyen visszaélés nem lehetetlen...

— Tudtommal nem, — felelte az apa.

Griebbs doktor a felhőkől zuhaant le. A szeme kérdően tekintett a lengyelre, de az néhány bucsusztó mormogott és el-sietett. Az orvos megérkezése óta feleslegesnek érezte magát.

— Tehát nem? — kérdezte még egyszer a doktor.

— Aligha. Mirjam két hete menyasz-szony. Völegénye is itt van, majdnem mindig együtt vannak, legtöbbször én is velük vagyok. A többi alkalmi ismeretségek, de általában ártatlan emberek...

— Igen, igen — szölt az orvos és egy porszemét vert le szakettijéről.

— Egy másik kérdésem, tanár ur. Észrevették-e, hogy leányának távolba-látó képessége van? Ugy értem, tudja-e ön, vagy a leánya, hogy ő telepatha?

Griebbs idegenkedve csóválta fejét. A meglepetés, ami vonásain tükröződött, teljesen meggyőzte az orvost.

— Igen érdekes eset, — mosolyodott el az orvos, most először. — A kisasszony ugyanis médium és hozzá még

igen kiváló médium, ahogyan én látom. Amit ön beteges rohamnak gondolt, transz volt, talán az első transz életében.

Megkönnyebülten lélegzett fel a tudós.

— A tüdeje nincs egészen rendben, — mondotta.

— Talán ez is hozzájárul, de hangsúlyozom, hogy csak talán! Különben a dolog egyáltalán nem tragikus. Attól függ, hogy önök ketten hogyan fogják fel. Mindenesetre egyelőre nyugalomra van szüksége, feltétlen nyugalomra...

— És most?

Griebbs dokornak hirtelen eszébe jutott, hogy Mirjam talán még mindig a karosszékben ül. Aggódva pillantott az tatta.

— Már intézkedtem a legszükségesebből. A kisasszonyt ágyába vittem, hatni fog az injekció is, amit inkább az ön nyugalmáért, mint a leánya kedvéért adtam. Mert, ahogy már mondtam, szó sincs ebben az esetben semmiféle betegség jelenségről. Minden nagyon normális lefolyású volt.

A tanár kesernyés mosollyal válaszolt:

— Ha ön ezt normálisnak nevezi, doktor ur...

— Normális, mindenesetre a mi felfogásunk szerint, — magyarázta az orvos.

— Önnek mindenesetre szerencsésje, hogy véletlenül idegspecialista vagyok.

Ezzel a rövid megbeszélés be is fejeződött.

Az orvos, mielőtt távozott sietve meg-nézte még Mirjamot, aki nyugodtan aludt ágyában. Megígérte, hogy másnap ismét ellátogat és azzal távozott.

Griebbs doktor egészen feldultan maradt ott.

Ezer meg ezer gondolat száguldott keresztül agyában és nem tudott szabadulni attól a sok mindenféle képtől, ami elé-be tárult. Órák hosszat le-fel sétált az ablak és az ajtó között.

Ebéd után, amit egyedül fogyasztott el, jött Wydow, mint rendesen. Griebbs azt mondta neki, hogy Mirjam gyengélkedik. Rosszul érzi magát s a szobájában marad. A délelőtti esetről nem szölt egy szót sem.

Mirjam csak estefelé ébredt fel.

Griebbs székét tölt ágya mellé és meg-simogatta az arcát.

A lány egész jól érezte magát.

Az apa óvatosan elmesélt neki minden, ami az előző napon történt, rossz-szülletét és azt is, amit a transzban beszélt. Nem hallgatta el az orvos véleményét sem.

Mirjam csak ámult-bámult.

Szikrányit sem emlékezett vissza sem-mire.

Flóra világgá megy.

Rendulics Flóra becsukta az írógép fedelét.

Pillanatig gondolkodott, keskeny kezét szívére szoritotta és aztán ruganyos lép-tekkel átment a szomszéd szobába.

— Minden rendben van, igazgató ur.

A kis gömbölyű ember hunyorgatott erős szemüvege mögött.

— Minden rendben van? Mit jelent ez, Rendulics kisasszony?

Kiegyenesedve állt előtte a lány. Szürke szemének pillantása komoly volt.

— Igazgató ur talán emlékszik! Fél-évvel ezelőtt kértem már egyszer elbo-csátásomat. Akkor még nem tudtam, hogy nagyapám örökségét csak annyi utánjárással kaphatom meg. De most már minden formáság elintéződött és minden percben felvehetem azt a kis pénzt.

— Nos és?

Fejesóválva zárta be a kövér direktor az amerikai íróasztalon redőnyét.

— Nagyon hálás vagyok önnek, igaz-gató ur, — folytatta Flóra halkán, — ön itt a bankban kivételes alkalmazást adott nekem, olyat, amely képességeimnek és becsvágyamnak megfelelt. De...

A férfi homlokára ütött.

— Vagy úgy? A régi história, a nagy világ nosztalgiaja, vágyakozás a távoli után, éhezés az életre? Ez az, ugy-e, Rendulics kisasszony?

— Körülbelül, bár én az indítóokai-mat...

A direktor nem engedte befejezni a mondatot.

— Tudom, rosszul érzi magát ebben a fészekben. Novisad szűk magának. Na ja!

Nadrágzsebében kulcsaival játszott.

Flóra összehuzta husos ajkait.

— Semmi sem marasztal itt! Nagy-anyám meghalt, szüleimet alig ismer-tem. Négy éve magam keresem a kenye-rem, teljesen egyedül vagyok. Ugy bolyongok ebben a városban árván, mintha vad idegen lennék.

— Lehet, hogy igaza van. Maga nagyon szép lány, igazán okos és talán tehetséges is valamilyen irányban. Csak-ugyan nem látom be, miért ne vágyód-nék el innen... Bár itt is szerencsés le-hetne.

Közelebb lépett a lányhoz.

— De kérem...

Flóra meghátrált.

Az igazgató mindjárt megváltozott. Közömbös arcot erőltetett magára és hűvösen kérdezte:

— Szóval ez a szándéka végleg...?

— Legkomolyabban. Az utlevelem már megvan, holnap indulok.

— Bravó, ezt nevezem határozottság-nak. S mi az utirány, ha szabad kérdez-nem? Bizonyára a nagyvilág szívébe. Bécs, Berlin, Páris...

— Legelőször Bécs!

Az igazgató két ujjal megigazította cvikkerét. Homlokát összeráncolta.

— Kár, hogy elmegy. Nagyon fog ne-kem hiányozni Rendulic kisasszony. Nem mondom, hogy pótolhatatlan lesz... elvégre senkisésem pótolhatatlan... de egykönnyen nem tudok majd ilyen meg-felelő titkárnőt találni. De ez mellékes, Fődolog, hogy ne kövessen el semmi meggondolatlanságot. Messziről minden szebbnek látszik. Különösen a nagyváros híres varázsa... ne hagyja magát el-csábítani ettől, már nagyon sok hasonló szép lány elégette benne a szárnyát.

Flóra mosolygott.

— Gondolom, elég okos vagyok ah-hoz, hogy...

— Nem mindig ettől függ. Hanem most mást szeretnék kérdezni, ha meg-engedi: miből akar megélni Bécsben?

— Hogy érti ezt, igazgató ur? — kér-dezte Flóra felhuzott szemöldökkel.

— Természetesen állást fog keresni, ezt tudom. Csak az érdekel, hogy van-e

valami határozott kilátás, vagy csak úgy vaktában indul neki?

— Bizonyos fokig vaktában, igazgató ur.

— Ugy, ugy...

A direktor megértette a lány szavai mögött rejlő iróniát. De azért változat-lan jóindulattal folytatta:

— Az bizonyos, hogy az emberi aka-rat sok mindenre képes. De azért nem lesz talán kifogása, ha az célén ha né-hány levelet adok magával. Égy pár bé-csi bankkal összekötötésben állunk, li-szen tudja és egyik vagy másik ajánlás esetleg hasznára lehet.

— Mindenesetre csak hálás leszek érte.

— A többi pedig, — az igazgató gon-dolkodott kissé — a többit pedig majd délután rendezzük. Még lesz szeren-csém, ugyebár...

Amikor látta, hogy Flóra habozik, új-rá felnyitotta íróasztalát.

— Különben most is elintézhethjük

Állva töltötte ki az utalványt, össze-hajította és szórakozottan lesimitotta a széleit.

— Ha ugyan szokatlan is ez a mód, — folytatta — amellyel maga most itt-hagy bennünket, azért az intézet elisme-rését mégis csak kiérdemelte. Az össze-get öt óráig felveheti a főpénztárnál. Fél-évi fizetése. A bécsi bankokhoz intézett levelek is ott lesznek.

Flóra elvette a papírost. Rövid fekete-fürtös fejét csak alig láthatóan biccen-tette meg:

— Igen jó és kedves ön, igazgató ur. Mindig a legjobb tanítómesterem volt különben is, most mindkettőt nagyon szépen köszönöm.

Szavai hűvösek voltak és amint ki-nyitott jobbkezevel közeledett a férfi-hez, lépésében és mozdulatában, egész viselkedésében volt valami fölényesség.

A direktor különös izgatottsággal vi-szonozta Flóra ideges kezének szorítá-sát.

— Szerencsés utat, Rendulics kisass-zony!

Könnyű léptekkel szaladt le Flóra a lépcsőn.

Délben az egyik Kraija Petra-utcai kis vendéglő külfönszobájában találkozott barátnőjével. Kleemann Berta már ki-váncsian várta.

— Mjnden úgy sikerült, ahogy kíván-tam, — újságotla Flóra — semmi nehé-zség, félévi fizetést kaptam végkielégi-tésül.

— Szerencsés vagy!

Berta himlőhelyes arca ragyogott; tel-jes szívvel osztozott barátnője örömé-ben.

— Igy, vagy úgy, — mondta Flóra — nem sokat törődtem volna vele! Még tegnap elhatároztam, hogy mindenképen elutazom holnap.

Kimért mozdulatokkal szürcsölte a le-vest és vágta össze a húst.

— Száz bankdirektor sem tarthat visz-sza, — tette hozzá.

Berta egész sereg kérdéssel hozako-dott elő. Flóra csak röviden felelgetett, gondolatai már messze kalandoztak ju-nen.

— Délután kimegyünk a temetőbe. Nem?

Flóra letette a kését, villát.

— Aligha. Rémesen havazik, és külön-ben is...

— Azt hittem, hiszen megbeszéltük...

— Hagyjuk a halottakat. A szüleim nem haragszanak meg érte. A szegény nagymama meg épen nem.

Hiszen anyai mindenfélelet kellett még elintéznie...

Kleemann Berta, aki egy ügyvédnél dolgozott, szabadságot kért erre a fél-napra és pillanatra sem tágitott barátnő-je mellől. Akkor is vele volt, amikor Fló-ra kis kofferjába becsomagolt.

— Ezt neked adom... ezt is neked adom... várj, ezt is...

Flóra legszívesebben semmit sem vitt volna magával.

— Az egész nem ér semmit, — jelen-tette ki és a munkát végül egészen Ber-tára bízta.

(Folyt. köv.)

Motorkerékpárok

A legjobb minőségű KERÉKPÁROK, prima hegyi gumik, kerékpár alkatrészek, **VARRÓGÉPEK** ezekhez alkatrészek, legolcsóbb beszerzési helye

Stern Adolf

varrógépkereskedése
Subotica, Jelašićeva ul. 5.
Részletfizetésre is.

SZENTI és VIRÁG SUBOTICA

EPÜLET és MÜBUTOR ASZTALOSÁRU GYÁR

KÉSZITENEK: Műbutorokat, épület, portál, parkett, üzletberendezéseket, stb. — Áránlatot díjmentesen küldünk az ország bármely részébe.

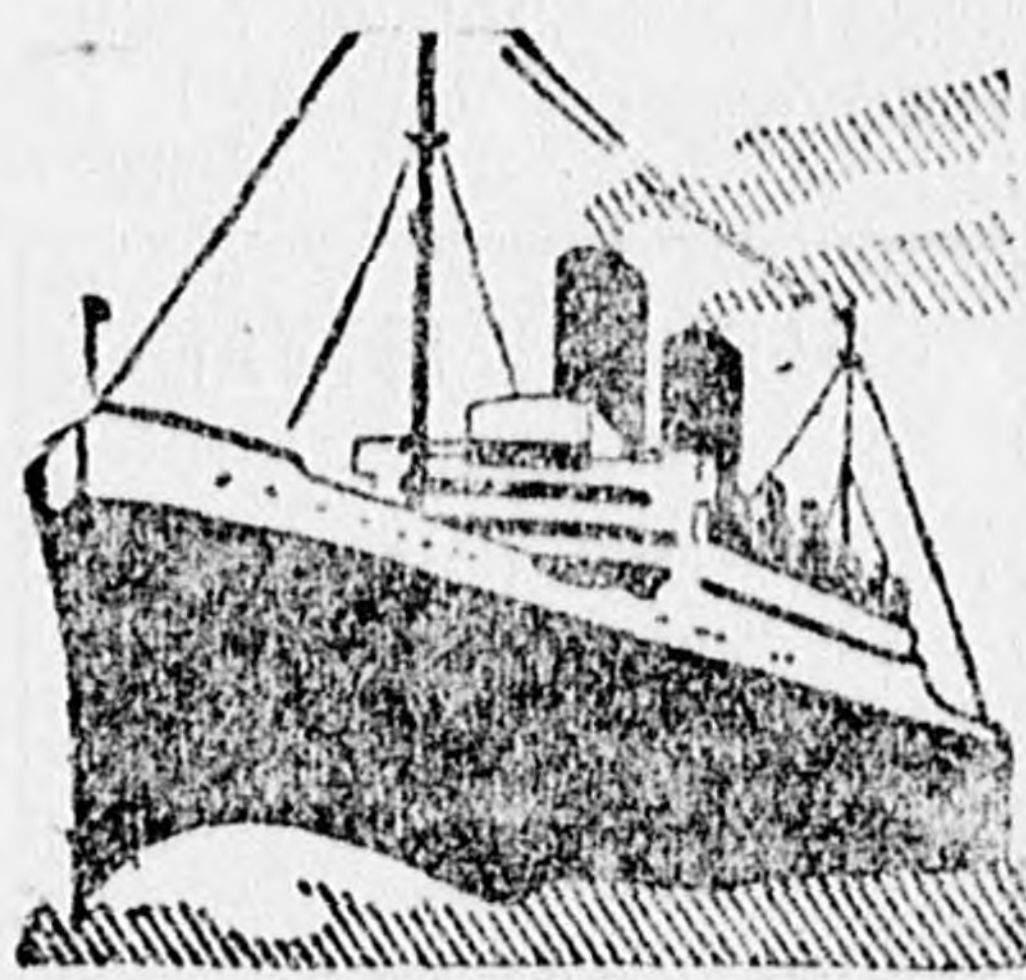
TELEFONSZÁM: 383.

185

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA

GENOVA

Express vonalak:
Északamerikába
Középamerikába
Délamerikába:
Braziliába
Uruguayba
Argentínába
Peruba, Chilébe stb.
Ausztráliába

Utazási idő
Zagreb-Genova
20 óra

A legrövidebb és legkényelmesebb vonal jugoszláviai kivándorlók részére

Kitűnő konyha

VOJVODINAI KÉPVISELET:

„METEOR“

ügynökség és információs iroda

Vel.-Bečkerek

Wilson tér 3.

Sürgönyveim: Transoceanik V. Bečkerek

VILLAMOS SZAKÜZLET

Telefon sz. 45 „ENERGIA“ Telefon sz. 45
MŰSZAKI és ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
Kralj Petar park 6. szám alatti üzlethelyiségbe (vasútállomással szemben) költözött

Készít: Villamosvilágítási, erőátviteli valamint csengő-, telefon-stb. berendezéseket. — Raktáron tart: csillárokat, villamos-, főző-, vasaló-, szellőző-stb. készülékeket, izzólámpákat és az összes villamos szükségleti cikkeket

A n. é. közönség szives további pártfogását kéri **SÓLYOM ERNŐ**

J. M. GEORGIEVIĆ i BRAT

FANAGYKERESKEDÉSE

VRŠAC

BANAT

Ajánlja belacrkvai gőzfűrészenek termékeit nagyban és kicsiben ugymint: szlavoniaitölgyfapallók, gerendák stb. minden méretben, erdélyi és bosnyák fenyő épületfákat, deszkát, pallót, asztalosárut legjobb minőségben legolcsóbb áron.

Nagybani tűzifa import Romániából, két éves száraz I. o. bükkhasábok.

S. AD. ENGL SUBOTICA

DETAIL JELAŠIĆEVA ULICA 2.
TELEFON 815

ENGROS PETROGRADSKA UL.

Dürkopp, Haid & Neu (Exzella)

világhírű varrógépek úgy ipari, mint családi használatra

H. Stoll & Co., Reutlingen

világhírű német kötőgépek (original „Links-links“) jugoszláviai főraktára
A SUBOTICAI MINTAVÁSÁRON KIÁLLITVA

MALOM-BERENDEZÉSEKET

Hoffherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth Rt. gyártmányát

Német és osztrák gyártmányú Diesel és gyújtó golyós

NYERSOLAJ-MOTOROKAT

Asztalos és bogár

SZERSZÁMGÉPEKET

MOTOROS EKÉKET

Trstenik-Dubljai gyártmány

MALOMKÖVEKET

szállít a legjobb minőségben versenyképes árban és kedvező feltételek mellett a képviselő

KOSTA BÜRGER

Veliki-Bečkerek

SZEMÜVEGEK

MINDEN KIVITELBEN

Schvab Albert

órák, ékszerész és optikusnál

VEL.-BEČKEREK

Aleksandrova ulica

Fali és zsebórák, modern, izléses ékszerek.

JAVÍTÁSOK pontosan.

Tel. 815. Tel. 815

KERÉKPÁROK

között legjobb a PUCH, IPPAG

KERÉKPÁR

mely legolcsóbban nálam kapható. — Mindennemű

KERÉKPÁR

alkatrészek, gumik stb. elismerten a legolcsóbb beszerzési helye Subotican. Okvetlenül győződjék meg áraitól.

Nagy javítóműhely

S. AD. ENGL

ENGROS DETAIL

Petrogradska ul. 3.

Jelašićeva ulica 2.

1103

Jómunkás

fodrászsegédet

felvesz

Lagner János

Subotica

VATTA

paplannak és szabóknak kicsinyben és nagyban

ZAGREBAČKA INDUSTRIJA POPLUNA

M. JUNGWIRTH I DRUG

Vlaška ul. 92. ZAGREB Telefon 26-39.

Igen kedvező feltételek mellett folyik egy szállodai berendezés

kávéházi tárgyak és szállodai bútor eladása

Bővebb felvilágosítást nyújt: Hotel „Srpski Kralj“ Novisad

Aki parkettáztatni akar

forduljon Hermann Rudolf asztalosmesterhez Petrovac (Bačka), aki minden e szakmába vágó munkát a legolcsóbban és szakszerűen készít el. Kérjen ajánlatot!

ÜVEGÜZLETEK FIGYELMEBE!

A Vera Faipar R. T. Kovin

(Banát) a legolcsóbb árban szállít

nutos ablakokat

elsőosztályú kivitelben, minden méretben prompt. Győződjenek meg áraitól és árunk I-a minőségéről.

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefon: 190 sz.

Táviratcím: Kenderipar. Iroda: Városi birpalota.

Telep: Sentaí put.

Mindenféle zsák, zsinagáru, tömlő és hevederek

PONYVA UJ ÉS HASZNÁLT PONYVAKÖLCSÖN

Butorszövetek, szőnyegek és az összes kárpitos cikkek gyári áron beszerezhetők.

FELSŐGALLAI

MÉSZ

RENDKIVÜL OLCSÓ ÁRON

ISMÉT KAPHATÓ

VEZÉRKÉPVISELŐNKÉNél SUBOTICÁN

EISLER és SIPOS

PALIČI UT 174. — TELEFON 58.

Magyar Általános Köszénbánya R. T.

Budapest

MICHELIN GUMMI

KÜLSŐ és BELSŐ KAPHATÓ

Komlós Testvéreknél Novisad

Szines cipők nagy választékban **GONDA GYULA** „BON-TON“ CIPŐÜZLETÉBEN Gőzfürdő épület, régi helyiségben

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Péntek—vasárnap
Közönséges a szezon leg-
jobb filmje

Rin-Tin-Tin

alakjai történet
Egy emberlelkű ka-
tyáról 6 felvonásban

Csütörtök—vasárnap

Luxus film!
A pikáns szépségű
MAE MURRAY

Divaország

legújabb, minden addig
felülmúló attrakciója
melyben képrázatosan
szép feltűtőkben jelelik
meg a híres filmdiva.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és emésztő
két sorosan számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbőlygött jellegű leveleket továbbítunk
Kérdések, kérdésekhez válaszok helyett melléklend.

Intelligentes deutsches Kin-
der fräulein, wünscht Stelle
bei Kindern, die auch in
Haus mithilft u. näht. —
Adresse in Administration.
6097

Intelligentes, anständiges
Fräulein der deutschen und
serbokroatischen Sprache
mächtig, wird für den 1.
oder 15. August gesucht.
Ausführliche Offerte mit
Jahreszeugnissen und Licht-
bild sind an die Adresse:
Subotica, Postfach 41. zu
richten. 6066

JEGYGYÖRÜKET
és menyasszonyi ajándékokat
a legolcsóbban vásárolhat
Ádám ókeresésnél
Subotica, Rud. év: ulica 6.
Sugár-utaz. 3793

Házmester házaspár, gyer-
mektelen, megbízható, dol-
gos, felvételt. Vilsonova
20. I. em. postának szem-
ben. 6071

Autóhofferok
lehetőleg jobb és le-
szolidabb kivitelben,
óriási választékban
olcsón kaphatók
Hamburg Géza
bőröndös Sombor
Lederer-palota

Suche intelligentes deut-
sches Fräulein zu zwei
Kindern, Irma Löbl, Zrin-
ski trg 10. 6069

Cukrász segéd
önálló munkás
ki mindenben jártas
felvétetik
Cim a kiadóban 6051

Kertész, ki szakiskolát
végzett, jó bizonyítványok-
kal állást keres a kertés-
zet bármely szakából. —
Cim a kiadóban. 6074

ÉKSZEREK
ARANYLANCOK, ÓRÁK
REPOVICS-nál
Aleksandrova ul. 15. Ruff mellett
Ékszerforgalások megvárthatók.

VÉTEL-ELADÁS
Eladó az egyetlen és jó-
meneteli éjjeli üzlet,
házzal, teljes berendezés-
sel. — Kovácsné, Senta,
Cvetna ul. 1. 5892

Nea-Crem
legmegbízhatóbb
arc- és kézápoló
KORONA GYÓGSZERTÁR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

Esnek a ruhaárak! Első-
rangú férfiöltöny 680.—;
finom teniszöltöny 325.—;
fiuruhák 150.— dinártól,
divatnadrágok 180—250
dinárig; esőköpeny 350.—
Eisler Izsónál. Barátok
temploma során. 6089

Dunai-homok 10000 kg va-
gon Bogojevo 275 dinár,
szállítás 100 dinárral ol-
csóbb mint dunai vágá-
nyon Bogojevo—Apatin,
Merkl János, Senta. 6019

KÉRJEN

CIPŐKRÉMET!
GYÁRJÁ:
Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D. D.
NOVISAD.

Zongora, modern, rövid,
fekete, iókarban, olcsón
eladó. Bövebbet Földes
ruháüzletben. 6084

Vas- és fémöntvényeket
gyárt, nikkelez
és galvanizál:
KRAUSZ
VELIKI-BEČKEREK,
a térvényesítő palota mellett.
TELEFON 329 760

KISS ZALOGINTÉZETE
mindenféle értéktárgyakra
kölcsönt ad. Zalogból
visszamaradt cirka 507
méter sötétszürke finom
gyapjuszövet, szállításra:
v. férfi, női raglán és téli-
kabátnak való. Ékszerek,
ruhák, kabátok, fehérne-
müek és minden más tár-
gyak állandóan olcsón el-
adottnak. Subotica, I. kör,
Bogovičeva (Kinizsi) ul.
12. 5697

HADNAGY ISTVÁN
asztalosmester
Petrogradska (István) ul. 6.
Elvállal mindenféle építet-
és bútormunkát. Állandó rak-
tár kész festett bútorkban.
Javításokat elfogad mérsékelt
árak mellett. 4302

Klubzarnitura, kávéházi
asztalok, vitrin, olcsón el-
adók Paša Kuliundžića ul.
4. emeleten. 5887

Naponta
friss pörkölkávé
csak
Sugár Manónál
kapható 6057

Hintó, fűdeles, fekete bőr-
sátorral és két posztó át-
húzzattal eladó. Ciril Meto-
da trg 6. 5991

NYERGEK
kisebb és nagyobb
mennyiségben
teljes felszereléssel
Lazar Lazarević
Novisad, Žitni trg 20.
cégnél kaphatók 6207

Autóbuszt vagy teherautót
keresek megvételre, hasz-
nálat. Kecsis Laics, Bai-
mök. 6070

Előnyomdaberendezést
modernül és szakszerűen üste-
állítva legolcsóbban szállít
LEOPOLD SAMUEL
előnyomdaberendezési vállalat
SENTA (Bačka)
4410

KÜLÖNFÉLE

S. flör, ki európai kocsin
végzett, állást keres. Cim
a kiadóban. 6095

Patkányt — egeret vég-
legesen kipusztít egy éj-
lelen át iótállás mellett, a
híres »Ratinmort« irtó-
szerem, mely páratlan
egész Európában. 1 doboz
40 dinár, nagyobb 60 di-
nár utánvétellel. Kivárat-
a utólagos fizetés ellen-
ben is küldöm. »Wertheim«
féregirtó vállalat Zagreb,
Marovska ul. 16. 5813

Mertin poloskairtó, leg-
biztosabb határu, nem
piszkít, butornak nem árt,
Blum (Illés) gyógyszer-
tár, főpostával szemben.
5594

RÉVAI ADOLF
SUBOTICA
Csirkepiac, Kis/öz
Telefoa 551.

Ajánl elsőrendű
darabos meszet,
becsini portland-
cementet
és a legjobb minőségű
retortia faszenet

November elsejére mo-
dern háromszobás lakást
keresek fürdőszobával. —
Cimeket a kiadóba kérek.
6057

Bettéren modern fedrász-
ület kiadó. Balázs Piri,
Strossmayerova ulica.
6092

Saját készítmény!
Állandó nagy raktár!

Legújabb divatu
modern

cipőkben

Márkó Pressburger
vezet
Külön mértékosztály! Szak-
szerű orihópád munkák!
Aleksandrova ulica 5
Bárany-szálloda mellett 3514

Irodának megfelelő kisebb
helyiség a főtéren kiadó.
Cim a kiadóban. 6091

„ATOM”
SUBOTICA
ALEKSANDRA UL.

Samottanyag,
öntőhomok és
budaiföld
kapható

Utcai világos pincéhelvi-
ség a beltéren kiadó. Cim
a kiadóban. 6079

Prima szemüvegnek inga-
órák, valamint ebédülő álló
óra, tükör modern
ültésre berendezett
szekerek kaphatók

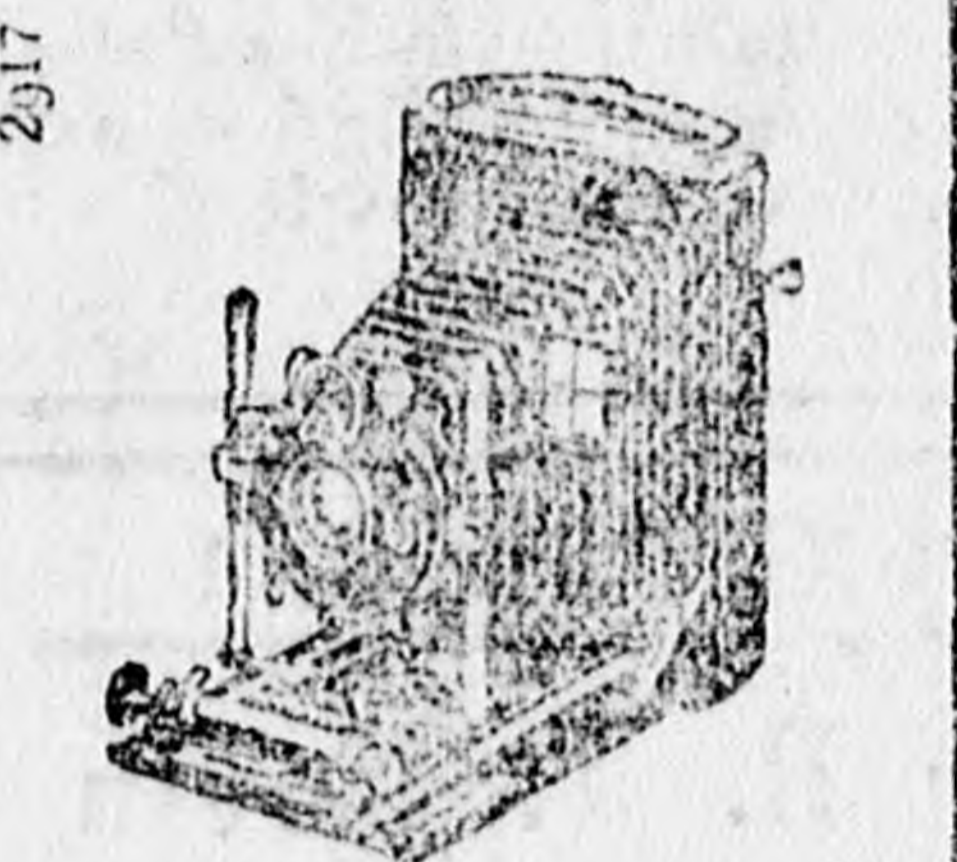
Markovics Ferenc
ékszerész Sombor,
Kralj Petra ul. 6.

Gumibélyegzői bármil-
yen nyelven készít Mol-
nár József Subotica, Fran-
kopanska ulica 25. Meg-
rendeléseket a Bácsme-
gyei Napló kiadóhivatala
is elfogad.

HÁZASSÁG

Házasságokat legdiszkrét-
tebben közvejték. Levele-
ket »Sachsen« jellegű ki-
adóhivatal továbbít. 6076

Fotocikkok

Fényképezési gépek, Agfa-
Haufl és minden gyártmányu
lemez és film. Mimo-a gáz-
fény, bronzüst és cello-
idin levelezőlap és papír
stb. Fotocikkok gyári áron.
Fényképezőknek külön
árkedvezmény!

Vidéki rendelések saron-
kívül gyors elintéztést nyer-
nek és bérmentve szállít
DEUTSCH I.
optikus és fotóakádele
SUBOTICA
Kérjen árjegyzéket! Telefon 2-16

FOGLALKOZÁS

Erzieherin zu sechsjähri-
gem Buben und 1 1/2 jähri-
gem Mädchen gesucht. —
Adresse in der Administra-
tion. 6025

Idősebb gyermektelen há-
zaspár keres házmesteri
állást. Virág Kálmán, Ba-
jai ut 58. 6033

LÓSZERSZÁMOKAT
BŐRÖNDÖKET
NYÁRI
BŐRSZANDÁLOKAT
megrendelésre legolcsóbban
készít
Falkenstein Sándor
Subotica
Crnojevičeva ulica 21.
Gálffy gyógytár
Javításokat vidékiek
megvárthatják 4050

Megbízható több évi gya-
korlattal bíró raktárnokot
kerestünk. Ajánlatok Ko-
han Vince és Társa gőz-
malmába Subotica 6050

Elsőrendű gölőncsér
(cserepes)
munkásokat felvesz
KOVÁCS ANTAL
téglaágyára, Subotica
5300

40—55 éves intelligens
háztartásvezetőt keres egye-
dülálló fiatal községi tiszt-
viselő. Ajánlatokat »Jószí-
vü« jellegűre a kiadóhivatal
továbbít. 6052

Megamód Mamsell több
évi gyakorlatlall állást
keres. Cim a kiadó-
ban. 6059

Nagy Vajdas A. Rókus
asztalosmester
VI. Vukovičeva ulica 38
(Csirkepiacnál)

Készít: épület-, portál-,
bolti, irodai berendezést
modern, izléses, gazda-
ságos kivitelben.

Ajánlja saját készítésű
kész bútornait.

Kisebb építkezéshez
szükséges ajtó és ablak-
ok mindenkor raktárról
kaphatók.

Mérsékelt áratmál
tessék meggyőződni!
2897

Subotican a főtéren egy
önálló masamód vagy fű-
zőkészítő üzletársnak
kerestek egy jóforgalmu
női divatszalonba. Cim a
kiadóban. 6090

Legolcsóbb MOTOROK

ujak és keveset használt-
tuk benzín, szivógáz és
nyersolaj üzemre speciál-
is esónak-és hajómotorok
Semi Diesel) 3—120HP-ig)
minden nagyságban.

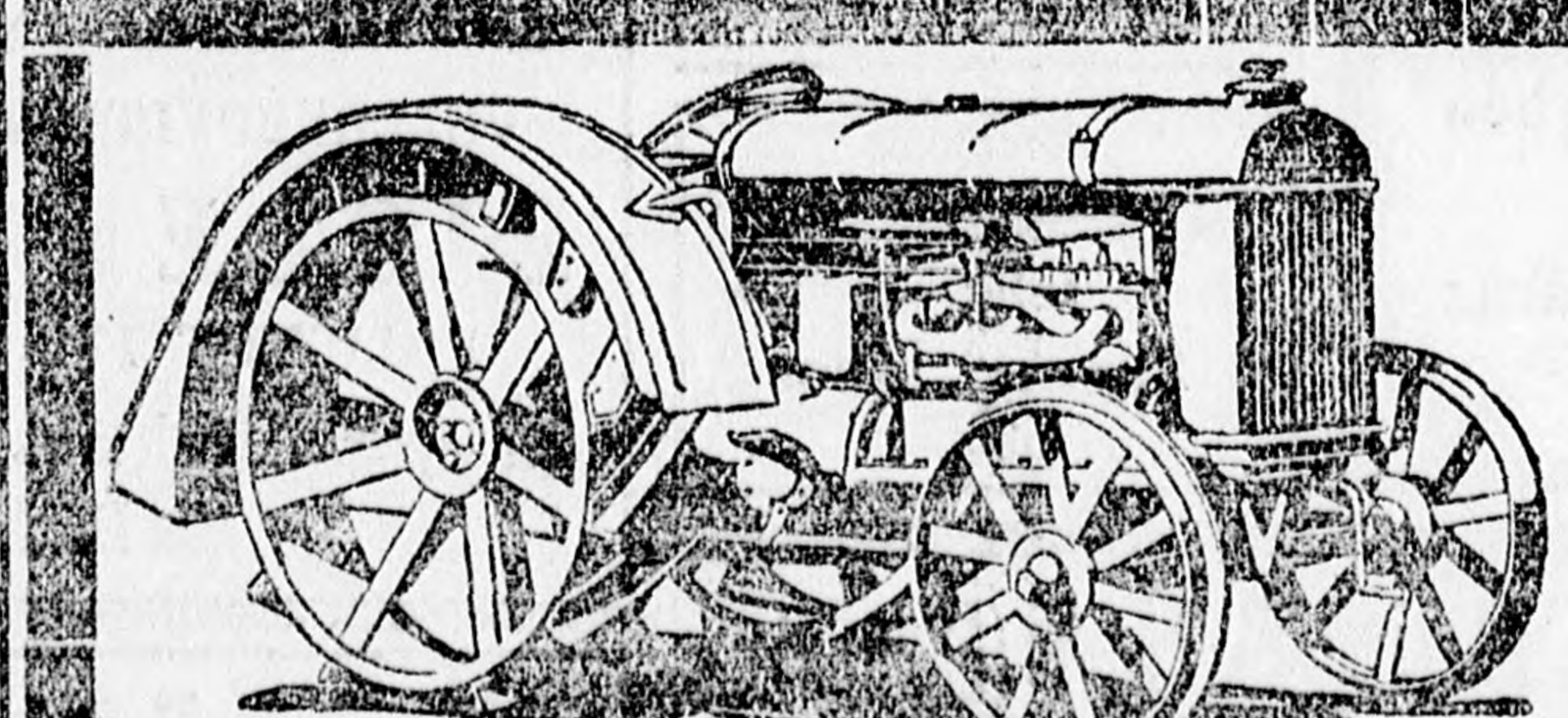
2 db új Puch-féle
motoros szántógép csép-
tőre kitűnően alkalmas.

Malom és daráló berendezések

mindenféle üzemanyagok kitűnő
minőségű gépszilak stb., a leg-
kedvezőbb fizetési feltételek
mellett

Petrás Lászlónál
Veliki-Bečkerok
Geteova (Német) ul. 48.

Szeptatós dada három he-
tes gyermekkel, vagy
gyermek nélkül alkalmá-
zást keres. Knézy-iroda,
Bárany-köz 6. 6078

Az eső miatt kicsirázli: a buza
és milliók mennek tönkre. Akinek van Fordson Traktorja és
elcsépett idejében, most örül a befektetésnek. A sárban el-
akadnak a magánjárók a nehéz esőplöggel, de Dér János
Zobnaticáról vígan húzza Fordsonjával hatos cséplőjét. Ne
halassza tovább, hanem vegye meg a traktort most és ha
a legújabb árakat még nem ismeri, vágja ki a szelvényt és
küldje el azonnal **Klein Géza és Fiai cégnek**, Subotican.

Itt kivágni!
T.
KLEIN GÉZA ÉS FIAI CÉGNEK
Autorizált Fordügynökség
SUBOTICA
Sziveskedjenek legújabb Ford-
árjegyzéküket beküldeni.
Név: _____
Cím: _____
Borítékban feladni!